

Tema d'estudi 2016/ 2017

Equips de la Mare de Déu

NO MURS, SINÓ PONTS

Els reptes pastorals de la família en la nova evangelització

NO MURS, SINÓ PONTS

Els reptes pastorals de la família en la nova evangelització.

Índex

NO MURS, SINÓ PONTS	1
PRESENTACIÓ	3
INTRODUCCIÓ AL TEMA.....	5
REUNIÓ 1: “ L’EVANGELI DEL MATRIMONI I LA FAMÍLIA”	10
REUNIÓ 2: “Els prengué amb ell”. L’art de l’acompanyament.	18
REUNIÓ 3: “ Els beneí i els digué...” La vocació al matrimoni.....	27
REUNIÓ 4: “Et prendré com a esposa per sempre”. Educar en la fidelitat.	36
REUNIÓ 5: “...Plenament vencedors”. La fragilitat de la parella i de la família.	44
REUNIÓ 6: "...nosaltres l'hem vist i en donem testimoni ...” Educar en la fe.	53
REUNIÓ7: “I es va fer la llum”. El valor social del matrimoni i de la família.....	61
REUNIÓ BALANÇ: No Murs, Sinó Ponts. Els reptes pastorals de la família en la nova evangelització	80

PRESENTACIÓ

Benvolguts matrimonis i consiliaris dels Equips

L'Equip responsable Internacional és conscient de la resposta que els matrimonis superegionals i regionals van donar al Senyor, en nom de tot el Moviment, a la Trobada Internacional de Roma 2016: «**Aquí estic, Senyor: Envia'm!**». Ara, guiats pel mateix esperit, ens agradaria proposar-vos un nou tema d'estudi pel curs 2016-2017, sobre el tema de la Sínode dels Bisbes, «**Els reptes pastorals de la família en la Nova Evangelització**», amb una dinàmica de treball, a través de l'Evangeli, que ja us serà familiar.

En aquesta proposta trobareu el repte constant de l'evangeli, els ensenyaments de l'Església i les crides incessants i reiterades del Sant Pare Francesc durant l'audiència que ens va concedir a Roma -escotar, pregar i actuar-, insistint en el paper missioner dels matrimonis i demanant-nos que fem fructificar la riquesa que als Equips ens ha estat donada.

D'acord amb l'esperit d'internacionalitat del nostre Moviment, aquest tema ha estat preparat per la Superegión d'Itàlia.

Si l'anunci de la Bona Nova, en aquest cas concret «l'Anunci de la Bona Nova del Matrimoni», conté l'alegria de la vida de parella i de família, l'anunci de l'Evangeli de la Família forma part de la missió a la qual hem estat cridats i orientats.

Així doncs, cal desitjar-lo intensament sense por, ja que la revelació de Déu il·lumina la realitat de la relació entre les persones.

El món viu una profunda crisi humanitària degut a alts nivells de pobresa, privacions, guerres i conflictes i persecucions religioses; creix l'extremisme i les onades de refugiats són cada vegada més nombroses. No obstant, en la Butlla de Proclamació del Jubileu Extraordinari de la Misericòrdia hi podem llegir: «*Hi ha moments en els què, d'una manera més intensa, estem cridats a fixar la mirada en la misericòrdia per poder ser també nosaltres mateixos **Signe eficaç de l'obrar del Pare***».

Cal proposar una visió oberta de la família, demostrar la importància de l'amor viscut en família, com a signe eficaç de l'existència de l'Amor de Déu, «**santuari d'amor i de vida**».

Que aquest accent sobre la Misericòrdia provoqui entre nosaltres un fort impacte en relació als temes de parella i família, independentment dels nostres límits i de quins hagin estat els nostres pecats.

Que la Misericòrdia de Déu ens obri a la conversió incessant i a una permanent renovació!

De part de l'Equip responsable Internacional

Tó i José Moura Soares

INTRODUCCIÓ AL TEMA

El temps del Sínode

Família, cap a on vas? En el mar tempestuós de la humanitat que ha superat el segon mil·lenni cristià, la família continua el seu viatge. El seu paper central i irremplaçable (Sant Pare Francesc, *Enciclica Laudatosi*, 213) recull cada dia nous reptes, a voltes punyents, sovint entusiasmanys. De la mateixa manera que alguns metalls, sota una forta pressió, no es trenquen ni es pleguen, sinó que s'adapten, es deformen i després recuperen la seva forma original, així és també la família, "resilient": rep les provocacions del nostre temps, es deixa interrogar i restableix l'equilibri i l'estructura tenint sempre com a referència el pensament i fins i tot el somni de Déu sobre ella.

També l'Església catòlica s'interroga sobre el destí de la família contemporània. Ho ha fet al més alt nivell amb el Sínode. Després de la primera convocatòria en sessió extraordinària (octubre 2014) i la seva celebració en sessió ordinària (octubre 2015), és el moment d'actuar tal com l'Esperit demana a l'Església, és a dir, d'ésser sempre l'esposa fidel. És el moment de molts reptes pastorals que esperen la família en el context de la "nova evangelització".

"Sínode" és una paraula grega que significa "camí" (*odos*) recorregut conjuntament (*syn*). És un mot que indica una realitat i una tasca. La *realitat* és la de l'Església que és el poble de Déu reunit en la unitat del Pare, Fill i Esperit Sant (cf. Concile Vatican II, *Lumen gentium*¹), el cos de Crist vivent en el món i en el temps (Idem, *Lumen gentium*⁷): una realitat "sinodal" en la seva essència. La *tasca* és la de caminar junts, entrecruant les diferents trajectòries personals i comunitàries, a la recerca de la millor manera d'arribar a ser "un" amb el Senyor i poder donar-ne testimoni al món sencer. "Caminar junts" implica tot el poble de Déu: laics, sacerdots, religiosos. Només junts podrem arribar a comprendre què demana el Senyor a la família en les condicions de vida actuals.

L'estructura del text

El punt de partida (capítol 1) és la mirada de la fe sobre la parella i sobre la família: l' "evangeli del matrimoni i de la família". Amb aquesta expressió no només es vol fer referència a aquells passatges de l'evangeli que parlen de la família, sinó més aviat a aquesta realitat profundament humana: la família com a part integrant de la bona creació de Déu, i en la que es reflexa amb una claredat particular la llum i la gràcia del Crist. És en aquest sentit que la família es pot considerar també "un evangeli", és a dir, una realitat humana (igual que moltes d'altres: l' "evangeli" de la vida, del treball, del patiment...) il·luminada i sostinguda per Déu, que en Jesús es revela i se'n dona, i pot així brillar com la "bona nova", plena de bellesa per a la humanitat sencera.

Pel que fa a l' "evangeli", la família troba en ella mateixa dues dimensions: la veritat i la misericòrdia, el projecte de Déu tal i com Jesús ens l'ha revelat i, a més, la pedagogia de Déu, que s'inclina sobre les seves criatures per acompanyar-les en un

camí de creixement gradual, amarat de la seva tendresa. Així, el capítol 2 està dedicat als mitjans per acompanyar les famílies. Una advertència que el magisteri del Sant Pare Francesc ens transmet amb una insistència particular: cap família és perfecta, cada família és fràgil, i no obstant porten en sí mateixes «aquest tresor en gerres de terrissa» (2 Cor 4,7); per això, és la tasca de l'Església Mare i Mestra agafar-la de la ma i acompanyar-la en el seu creixement.

L'itinerari d'aquest creixement comença amb la vocació al matrimoni, i fins i tot abans amb l'educació de la sexualitat i l'afectivitat (capítol 3). A continuació es considera el valor de la fidelitat dins i fora del matrimoni (capítol 4). Inevitablement cada família s'ha d'enfrontar al misteri de la pròpia fragilitat, personal, com a parella i com a pares, on és possible fer experiència d'una nova etapa de la fidelitat i de la fecunditat de Déu, fins i tot en el patiment. Una fragilitat que en els nostres temps coneix noves formes d'expressió: famílies dividides, separades, "ampliades" o de noves unions (capítol 5). La importància de la família en l'experiència de la procreació i educació dels fills mereix un aprofundiment a part (capítol 6), així com el seu valor en el context social (capítol 7) i en l'evangelització de la cultura contemporània i les seves dinàmiques (capítol 8). El text conclou amb el capítol de la reunió balanç (capítol 9).

El mètode sinodal

Prosseguint amb el camí marcat pel Concili, el Sínode també ens ha marcat un mètode -teològic, pastoral i eclesial- a seguir. Es tracta de la metodologia de "veure - jutjar - actuar" (cf. les tres parts de la primera *Relatio Synodi*), que podríem reformular com la de les "tres i": *inductiu, inclusiu, itinerant*. En els diferents capítols d'aquest tema hem intentar ser fidels a aquesta metodologia. Uns "emoticons" marquen les tres parts: una careta que mira indica l'acció de "veure", una careta que pensa representa l'acció de "jutjar" i una careta que camina fa referència a l'"actuar".

Mètode inductiu

Estem tots convidats a fer una lectura de la realitat contemporània amb un esguard atent i una escolta confiada. De fet, la història de l'home, i la de la família en particular, és plena dels fruits de l'Esperit de Crist, i als cristians els ha estat confiada la seva interpretació i discerniment. En la nostra època veiem l'acció de nombroses senyals de ruptura i crisi de la família, però encara més forts i plens de promeses són els signes i les ocasions positives, això que el Concili Vaticà II en deia "els signes dels temps". Per exemple, el vincle conjugal sembla avui més feble que en temps passats, però al mateix temps es donen les condicions per una millor vida conjugal: relacions afectives de qualitat, millor relació amb les nostres emocions, igualtat i respecte per la dignitat de la dona, valoració dels lligams de tendresa i de complementarietat. Fins i tot la fidelitat conjugal, tot i que debilitada per nombrosos atacs i traïcions, és avui possible en una forma millorada respecte del passat, com una dimensió de la consciència i la convicció profunda més que no pas com a resultat de la rigidesa i del control social. Una fidelitat "positiva", edificada en el dia a dia, molt més constructiva que el simple respecte "negatiu" del "no cometre adulteri".

Mètode inclusiu

Essent estrictes, més que un mètode inductiu (més propi de les ciències experimentals) el nostre és un mètode fenomenològic. La lectura dels fenòmens familiars és una observació interpretativa, és a dir, una mirada que ja és un judici sota la llum i el mètode de la Revelació de Jesús. I fins i tot l'acció no és simplement passar de la teoria a l'acció, sinó que també té un valor de revelació: és només a través de l'acció i la seva narració que es pot comprendre millor l'Evangeli de la família. Els tres moments (veure - jutjar - actuar) no tenen per què ser seqüencials, però cada un d'ells suposa i es refereix als altres.

Diverses vegades el Sínode ens ha exhortat, parlant de la família, a mostrar i *incloure* els elements positius del nostre temps (per exemple els núm. 5, 35, 41 de la primera *Relatio Synodi*), per a subratllar *després* els aspectes problemàtics. Dins d'aquesta aproximació «positiva» voldríem remarcar que no es tracta pas de simpatia o bona fe. El mètode inclusiu és rigorosament teològic, ja que pren com a punt de partida la *plenitud del Crist*, per a passar de seguida a valorar *allò present* i *allò que manca* en relació a aquesta plenitud. Des d'una perspectiva, naturalment, d'un creixement i una maduració.

Hi ha, doncs, dos focus en aquesta mirada sobre la família: la veritat i la misericòrdia. La primera orienta la nostra reflexió i el nostre discerniment tot convidant-nos constantment a elevar el nostre esguard cap aquesta plenitud d'amor revelada per Déu. Es tracta d'ampliar la nostra visió, massa limitada, per a deixar-se instruir i guiar pel manament de l'Evangeli: «Estimeu-vos els uns als altres com jo us he estimat». D'altra banda, la misericòrdia no es pot reduir a una simple virtut moral i menys encara a una bona fe genèrica segons la qual tot va bé. És la síntesi i model de tota l'acció de Déu en la història de la salvació: un Déu que es troba en la fragilitat de l'home, malgrat i més enllà d'aquesta fragilitat. Com en l'ancià art japonès del Kintsugi, la misericòrdia és la capacitat de reparar els testos trencats de la vida amb una pasta d'or, d'un valor inestimable, de manera que el pot reparat, amb les seves escletxes brillants al sol, té un aspecte més magnífic que la peça original. Així, «on abunda el pecat, sobreabunda la gràcia» (Rom 5,20).

Veritat i misericòrdia són igualment necessàries i recíprocament implicades. La veritat sola donaria lloc a una evangelització que divideix i exclou; la misericòrdia sola no ens deixaria orientar-nos cap a l'objectiu final.

Mètode itinerant

Hem arribat al tercer aspecte del mètode: un mètode *itinerant*, capaç de ser company de viatge de l'home actual. A través d'una Església que, a més de Mestra de la veritat i Mare de misericòrdia, és

també Germana de camí. Tot això juntament amb la capacitat d'abordar, prenent la iniciativa (*primerear*), les diferents situacions humanes i familiars, sovint sobrecarregades pels defectes i les mancances, per ajudar-les a créixer seguint un itinerari progressiu i gradual, marcat per la misericòrdia i la tendresa de Déu i també per l'elevat objectiu al que tendeix. El Sínode ens ha exhortat a ser una Església humana i maternal en l'acompanyament d'aquest itinerari. A partir de la 3ª reunió el tema s'orienta a qüestions sobre l'ètica de l'acompanyament per tal d'afavorir l'estil que el Sant Pare Francesc ens indica: *"Jesús mostra com la condescendència divina acompanya sempre el camí dels homes, guareix i transforma el cor endurit amb la seva gràcia, orientant-lo cap al seu objectiu a través del camí de la creu"* (*Relatio Synodi*, n. 14). La orientació del Sant Pare Francesc en aquesta línia és clara: *«sense disminuir el valor de l'ideal evangèlic, cal acompanyar amb misericòrdia i paciència les etapes possibles de creixement de les persones que es van construint dia a dia... Un petit pas, enmig de grans límits humans, pot ser més agradable a Déu que la vida exteriorment correcta del qui transcorre els seus dies sense enfrontar importants dificultats. A tots ha d'arribar el consol i l'estímul de l'amor salvífic de Déu, que obra misteriosament en cada persona, més enllà dels seus defectes i caigudes* (*Idem*, n.24, cita del Sant Pare Francesc, *Evangelii Gaudium* 44).

Dues imatges sintètiques

La perla

La pedagogia divina, que com Església estem cridats a imitar, ens convida a comprendre que la història concreta de les persones i les famílies no ens "embruta" ni ens allunya del projecte de Déu, ans al contrari, n'és el vehicle, l'ocasió i el camí. Un vehicle evidentment limitat, parcial i insuficient, i precisament per això immers en un camí de conversió permanent, però sempre real i positiu. És d'aquí que cal partir per afrontar el repte de la fe.

Des d'aquest punt de vista, fins i tot el mal i el pecat, en la mesura en què s'obren a la llum de la conversió, poden arribar a esdevenir camí i ocasió de creixement. La història de la salvació no és altra cosa que la història del pecat d'homes i dones. Aquesta és la força meravellosa de l'Evangeli del Crist mort i ressuscitat: Déu et salva, no *malgrat* els teus pecats i limitacions, sinó precisament *a través* dels teus pecats i limitacions. La força de la misericòrdia de Déu és tal que fins i tot les limitacions i els pecats poden esdevenir mitjans de salvació. Com si la vida de l'home fos un gra de sorra llençat dins d'una ostra un dia de tempesta, i que en lloc de ser rebutjat, fos meravellosament transformat en una perla preciosa a base d'anar-lo embolcallant amb la membrana de l'amor amb paciència i gradualitat.

El far i la torxa

Per a les famílies del nostre temps, exposades a nombrosos perills i contradiccions, el Sínode exhorta tota l'Església a ser *«com la llum d'un far al port o una torxa en la nit»* (*Relatiio Synodi* n. 28). La llum del far es recolza sobre la roca segura de la veritat i la tradició; la seva brillantor solemne i segura trenca l'obscuritat de la nit i marca el

camí als navegants; la llum de la torxa, en canvi, ens parla d'una llum més humil i trèmula, capaç d'il·luminar tan sols unes quantes passes del camí, amb tot suficient per a poder avançar en la foscor, entreveient només part del camí. La llum de la torxa és tan estable i segura com la del far, però, a més, es desplaça, fa camí amb el poble, és itinerant: no es limita a quedar-se quieta assenyalant la ruta i els perills, sinó que segueix els camins de l'home i es fa companya en el pelegrinatge de les famílies a través de la nit del món. És la llum amiga i fidel companya de viatge, que no il·lumina de cop tot el camí, però fa fermes i segurs els primers passos, que prepararan els següents fins arribar a destí. Far en el port i torxa en la nit: és el rostre de l'Església solidària amb les famílies que el Sínode ens exhorta a construir.

REUNIÓ 1: “ L’EVANGELI DEL MATRIMONI I LA FAMÍLIA”

I.- Paraula de Déu

Càntic dels càntics 1, 2-3; 2, 2-3; 4, 1-11; 8, 6

Que em besis amb besos de la seva boca! Les teves carícies són més dolces que el vi.

Són embriagants els teus perfums, aroma que s'escampa és el teu nom;

Que n'ets, de bella, estimada meva, que n'ets, de bella!

Que n'ets, de bell, estimat meu, que n'ets, de fascinant!

Ets tota bella, amiga meva, no tens cap defecte.

Vine amb mi del Líban, esposa, vine del Líban!

M'has robat el cor, germana meva, esposa,

amb una sola mirada m'has robat el cor,

Que en són, de delicioses, les teves carícies, germana meva, esposa!

Els teus llavis, esposa, destil·len nèctar, tens mel i llet sota la llengua;

Posa'm com un segell sobre el teu cor, com un segell sobre el teu braç,

perquè l'amor és fort com la mort, la passió, inexorable com l'abisme:

les seves flames són flames abrindades, una flama divina.

L'amor és el protagonista d'aquest poema, cantat amb imatges esplèndides: somni, desig i passió. El càntic narra l'emoció de la trobada i la unió sensual: cos i esperit units per perdre's i per construir junts una nova identitat i una nova existència.

La descripció dels cossos dels dos enamorats evidencia l'estupor i la meravella per la bellesa trobada. L'amor esdevé l'elecció definitiva de la pròpia existència, on s'intueix la bellesa del més enllà, de l'eternitat. Aquesta emoció demana la voluntat, el projecte, i en aquest obrir-se al futur l'amor entre l'home i la dona s'obre cap a l'absolut en Déu.

II.- Presentació del capítol

Atès que som un Moviment d'espiritualitat conjugal, volem tornar a posar l'atenció principal sobre l'amor de la parella, que és l'arrel i el fonament de la família. L'amor en parella és la **"Bona Notícia" del matrimoni**. Qüestionem-nos: Quina és la bona notícia per a nosaltres, marit i muller cristians del nostre temps?

La paraula evangeli significa justament "bona notícia", que inclou una perspectiva d'alegria que s'ha de transmetre fora de la parella mateixa i que es concreta en la seva missió evangelitzadora. El Sínode ens ha fet una crida a ser més responsables en aquesta missió.

A més, la "bona notícia" de l'amor conjugal fa al·lusió al fet que l'amor és un esdeveniment, alguna cosa que ens és donada contínuament, com un regal propici. Abans que haver-lo escollit, l'amor conjugal se'ns ha regalat des d'un disseny misteriós i benèvol: "ella t'està destinada des de l'eternitat" (Tob 6,18) .

La fe cristiana ens pren la mà i ens guia per ajudar-nos a descobrir la insospitada profunditat d'aquesta bona notícia. En efecte, la fe és imatge i reflex de l'esdeveniment més gran, l'autèntic "evangeli" de la història humana, Jesucrist (Mc 1,1; 1 Jn 1,1). Els dos evangelis, el de Jesús i el de la parella, estan íntimament connectats entre sí. L'evangeli de Jesús –l'evangeli que és Jesús- és l'origen de l'amor de la parella i, per altra banda, l'amor de la parella –en el seu "esdevenir" singular que ens provoca estupor i meravella- és com un llamp de l'amor de Jesús que ens agafa i ens toca. A través d'aquestes mans que ens han abraçat, d'aquella besada que ens ha acollit, d'aquell cor que ens ha desitjat –allò de què parla el Càntic dels Càntics- cadascú de nosaltres ha experimentat, de manera concreta, la tendresa de Déu. En l'evangeli de la parella, en el seu "esdevenir" sorprenent i gratificant, cadascú de nosaltres ha rebut el primer i més antic anunci de l'evangeli de Jesús: l'amor.

La dimensió conjugal és el fonament per a construir la família. És per això que la reflexió ens vol redescobrir novament que el fonament d'una família sana està determinat per l'impuls inicial de l'amor d'un home i una dona. Aquesta és la "Bona Nova del Matrimoni".

¿Reconeixem aquesta elecció com l'expressió de l'amor de Déu per continuar la seva creació? Busquem de recuperar, en el nostre record, el nostre món emotiu i afectiu! Què érem abans del nostre matrimoni? Quin món d'emocions, sentiments i sensacions vivíem? Recorrent la nostra història podem revaloritzar la nostra Bona Nova; això ens ajudarà a adquirir més responsabilitat en el nostre matrimoni, en la nostra família i en la nostra missió.

També el cansament i les dificultats de la família del nostre temps poden ser afrontades i sostingudes per la bondat de l'amor de parella i de família.

III.- Des de la realitat

“De sobte, vaig sentir-me impulsada com per una mà misteriosa cap l’Emmanuele, una nova força m’era donada, una força que no provenia de mi, que m’impulsava vers ell de manera inexorable, una força que no tenia cap necessitat d’esperar resposta a la pregunta que aflorava en la meva ment: “com una pomera entre els arbres del bosc” em va revelar que Emmanuele era l’home amb qui havia de compartir la meva existència des d’aquell dia en endavant. No he oposat resistència a aquella força, l’he seguida, m’he deixat portar per ella, percebent alguna cosa misteriosa i inexplicable. Fou com si hagués arribat al final d’un llarg viatge a dos que havia canviat la meva existència per sempre.

Només al cap de molts anys he reconegut en el nostre encontre la presència de Déu, d’un Déu que m’ha posat la mà sobre el cap, que m’ha empès als braços d’Emanuele, que gràcies a Ell em va venir a trobar just en aquell instant i m’ha nodrit la resta de la meva vida”

[Elena, “Pareja de la Biblia y de hoy: historias de amores comparades”. Grupo La Viña_EDB]

“En els nostres vint anys de matrimoni ens ha passat i ens passa que encara estem a mercè de les nostres petites tempestes, de les nostres petites faltes, que ens fan sentir allunyats i sols.

[...] el meu estat d'ànim no és serè... estic enfadada amb tu. Quan estàs enfadat és molt difícil pensar que pot néixer res bonic entre nosaltres. Jo intento no contestar-te malament, però estic de morros, em quedo pensativa i, en silenci, marco una gran distància.

Quan no em sento desitjada, quan sento que no estic entre les coses més importants de la teva vida, llavors estic malament. Em falten les teves paraules, la teva atenció i estar junts.

Quan em sento d’aquesta manera has d’entendre que necessito temps perquè em passi...

Després, quan el malestar disminueix, penso i veig la bellesa que hi ha en tu. M’adono que sóc, de vegades, una exagerada.

Et demano perdó per la fredor i l’hostilitat que de vegades t’he mostrat. Ho sento.

T’estimo sempre”

[Barbara i Donato, equipistes]

"[...] No tinc força per afrontar un diàleg! Darrerament, en el silenci de la nit, he plorat molt, la tristesa i la soledat m'han fet presonera i em sento incapaç de parlar-te.

Em sento sola, em lamento perquè no em sento compresa, apreciada, estimada... El que és pitjor, estic cansada i m'adono que no tinc força per recuperar la nostra unitat.

Ja no reconec la parella ben avinguda de fa temps, quan buscava el diàleg i compartia la quotidianitat en l'alegria de la trobada. Estic cansada, tinc por del futur perquè no sé si hi ets. Ets massa esclau de la feina i el teu cap i el teu cor no estan amb mi, ni a casa nostra, ni en la nostra família. Què serà de nosaltres, del nostre matrimoni? Espero que aquesta carta pugui donar-nos la força per tenir una conversa. Torna, t'ho demano".

[Renata i Edo, equipistes]

Si voleu aprofundir...

Pintura	El Càntic dels Càntics. Marc Chagall
Escultura	Amor i Psique. Antonio Cánova
Llibre	Les Metamorfosis. Apuleu La botiga de l'orfebre. Carol Woitijla.
Pel·lícula	El camí de casa. Zhang Yimou

IV.- Reflexió

"Només amb la voluntat conjunta d'un projecte de vida, de construcció d'un "nosaltres" que faci créixer i acollir la fragilitat i la confiança es fa possible veure en la trobada dels cossos aquell bé que ens du més enllà de nosaltres mateixos, el bé de l'altre que ens crida sempre a nous horitzons"

[“Pareja de la Biblia y de hoy: historias de amores comparadas”. Grupo La Viña_EDB]

L'atracció i la implicació dels sentits és la primera espurna que cada home i cada dona senten i reben en l'inici de la seva història d'amor. Aquest tsunami sensorial altera la vida de tots dos, que senten el desig vital de buscar-se i trobar-se. D'aquesta manera, l'amor no és un concepte abstracte o una idea filosòfica, sinó una esperança que troba el seu fonament en els dos primers capítols del Gènesi. A través de la

narració de la creació se'ns ofereix la veritat de la relació conjugal: el do suprem a l'home per a una relació plena. Després d'haver modelat l'home "amb pols de la terra" i d'haver-lo transformat amb el seu alè en un "ésser viu", Déu s'adona que falta alguna cosa. Adam està sol en el jardí meravellós, però s'alegra quan Déu li presenta la dona i ell hi reconeix la seva Eva. "Llavors el Senyor-Déu es digué: «No és bo que l'home estigui sol. Li faré una ajuda que li faci costat.» Llavors el Senyor-Déu va fer caure l'home en un son profund. Quan quedà adormit, prengué una de les seves costelles i omplí amb carn el buit que havia deixat. De la costella que havia pres a l'home, el Senyor-Déu va fer-ne la dona, i la presentà a l'home. L'home exclamà: Aquesta sí que és os dels meus ossos i carn de la meua carn!

És llavors que esdevé plenament veritat l'afirmació sobre Déu en acabar la creació del món: "Déu veié que tot el que havia fet era molt bo".

L'Evangeli del matrimoni s'anuncia i es funda en la creació. L'home i la dona són cridats, des de la creació, a un objectiu ambiciós: potenciar i augmentar el valor de cada un en l'exercici de l'acollida mútua, del respecte, de l'altruisme, de la confiança... per reconèixer-se en una nova realitat que és el NOSALTRES.

La Paraula també ens diu que Déu converteix l'home i la dona en pro-creadors i els confia la seva obra, el Paradís terrestre. "Déu els beneí dient-los: Sigueu fecunds i multipliqueu-vos, ompliu la terra i domineu-la; sotmeteu els peixos del mar, els ocells del cel i totes les bestioles que s'arrosseguen per terra". (Gn 1, 28).

Per això **la família té l'origen en el somni de Déu**, en l'amor ofert a l'home i la dona. Per això, quan parlem de l'Evangeli del Matrimoni i la Família hem de pensar en quelcom veritablement "bo". L'amor de parella que dóna origen a la família crea una realitat bona i bella que podem definir com el "santuari de la relació". Aquí es realitza la persona que ve custodiada per aquest amor ofert i rebut. La família és l'indret on s'experimenten les formes més variades de cura i atenció, en particular cap als més fràgils: nens, ancians i malalts.

En el nostre temps, "en diferents llocs del món s'observa en molts la necessitat de cuidar la pròpia persona, de conèixer-se interiorment, de viure en sintonia amb les pròpies emocions i sentiments, de buscar relacions afectives de qualitat. Aquesta justa aspiració pot obrir-se al desig de comprometre's a construir relacions d'entrega i reciprocitat creatives, solidàries, i que responsabilitzin, com les relacions familiars". (Sínodo, *Lineam 9*)

L'Evangeli de la Família té el gust de la llet calenta de l'esmorzar, i de les sabatilles còmodes. Però, alhora, en la família es donen situacions de vida frenètiques que sovint ni es toquen; pot arribar a ser un lloc d'incomunicació, de dialèctica hostil entre els sexes, de vegades d'agressivitat i violència, de soledats, d'incomunicació i incomprensió.

La societat mediàtica en la qual estem immersos posa en primer lloc els mals i les fragilitats de la parella i de la família.

“En la societat trobem una pèrdua de la valoració, o fins i tot un rebuig, de la dimensió institucional del matrimoni. Viscut més com un “negoci privat”, la família sembla haver iniciat un procés que la porta a perdre la consciència de la seva pròpia identitat institucional. Fins i tot la mateixa idea de família sovint és discutida i tergiversada. [...] Però, per altra banda, també cal considerar el perill creixent que representa l’individualisme exasperat que desvirtua els vincles familiars i acaba considerant cada membre de la família com una illa; es fa prevaldre, en certs casos, la idea d’un subjecte que es construeix segons els propis desitjos assumits amb un caràcter absolut. A tot això, s’hi afegeix la crisi de fe que afecta a tants catòlics i que sovint està en l’arrel de les crisis matrimonials i familiars”. (*Sínodo, Lineam 5*)

És fàcil estimar quan tot va bé, però –inevitablement- la dificultat es fa present en les relacions conjugals. Per viure en harmonia, l’amor de l’home i la dona es construeix dia a dia amb voluntat, cura, dedicació i perdó. Moltes de les dificultats quotidianes, també les més ordinàries, posen en crisi a la parella fins a posar-se en risc de separació. També en els primers anys de matrimoni la parella experimenta la dificultat de crear un equilibri propi en la recerca del NOSALTRES. L’estupor, la bellesa, la meravella del primer moment són posats a prova per les dificultats objectives i tots dos descobreixen els seus respectius límits. El món de l’altre, aquell món que semblava un somni, es torna difícil d’explorar i de comprendre, esdevé hostil i es crea distància i incomunicació. Aquest és el moment de la fidelitat, de la confiança renovada en la promesa d’amor feta fa temps.

“Ets pacient i constant, i no has defallit quan has hagut de sofrir pel fet de portar el meu nom. Però tinc contra tu que no tens l’amor que abans tenies. Recorda, doncs, com eres i d’on has caigut. Converteix-te i torna a obrar com abans”. (Ap 2, 3-5)

Al contrari. Precisament a través d’aquestes dificultats **l’Evangeli del Matrimoni** pot expressar-se amb més força; quan som capaços d’aixecar-nos per acollir a l’altre pel que és, amb els seus límits o defectes, sabent valorar les seves qualitats, quan renovem encara la confiança en l’altre, quan tenim la valentia de saber perdonar. La Bona Notícia no només salva els esposos; es fa testimoni per a tots els qui ho vegin.

“Estimada família, vosaltres ho sabeu bé: l’autèntica alegria de la família no és superficial, no ve de les coses o de les circumstàncies favorables. La veritable alegria ve d’una harmonia profunda entre les persones, que tots sentim en el nostre cor, i que ens fa sentir la bellesa d’estar junts, de sostenir-nos recíprocament en el camí de la vida”. (Sant Pare Francesc)

Per a finalitzar les reflexions, proposem un fragment de la conferència del P. Caffarel a Roma el 5 de maig de 1970.

“Penso que esteu d’acord amb mi en reconèixer que el repte plantejat als cristians per l’ateisme demana una resposta urgent, la del nostre testimoni. Per poc que es conegui i s’estimi Déu, com no ens ha de semblar intolerable que el seu autèntic rostre estigui desfigurat i ultratjat d’aquesta manera? Per poc que estimem els germans, com podem suportar que –ignorant l’autèntic Déu- estiguin immersos en l’angoixa, la inquietud, l’absurd? Per poc que tingui sentit la solidaritat humana, com no ens hem de sentir responsables de la traïció a Déu per part dels cristians? Revelar l’autèntic

rostre de Déu en el nostre temps és quelcom que preocupa a tota l'Església. Però, en cert sentit, és quelcom que preocupa en especial a la parella.

M'imagino la vostra reacció: "La missió és gran, massa gran; nosaltres no tenim ni el temps ni la capacitat". I si us respongués: vosaltres esteu especialment preparats, precisament perquè sou parella, per a complir aquesta missió. Vosaltres teniu un carisma propi. Per altra banda, per ser els testimonis que el món espera no cal que deixeu els vostres deures personals i professionals; no heu d'anar a una croada llunyana.

Vull explicar-me: és des del vostre amor conjugal, des del vostre ser parella, des d'on el món de l'ateisme, sense sospitar-ho, espera un testimoni essencial".

Si voleu aprofundir...

Una fede nuda. Ermes Ronchi e Marina Marcolini. Edizioni Romena, 2014.

La fede. Antonietta Potente. Edizioni Icone, 2006.

Mi formavi nel silenzio. Arturo Paoli e Dino Baggio. Edizioni Paoline, 2013

Nel cuore dell'essere. Giovanni Vanucci. Edizioni Romena, 2004

El evangelio de la familia. Walter Kasper. Sal Terrae, Santander, 2014.

V.- Suggestiments per al Deure d'Asseure's

Quan has estat per a mi "meravella dels meus ulls"?

En quin moment ens hem sentit tan pròxims que hàgim pensat que veritablement érem "un"?

VI.- Desenvolupament de la reunió

Posada en comú: alguns suggeriments

- Quines trobades han estat per a nosaltres testimoni de la “Bona Nova” del matrimoni?
- Quan hem cercat donar testimoni de la bellesa del nostre estar junts en el Senyor?

Participació: alguns suggeriments

- Quina Paraula ens ha fet intuir la “Bona Nova” del matrimoni?
- Quina experiència espiritual ens ha fet créixer en la fidelitat matrimonial?

Tema d'estudi: alguns suggeriments

- Hem entès la bellesa i la necessitat de la missió que Déu ens ha confiat?
- Havent experimentat l'ajuda de Déu, dels nostres companys de l'equip o d'altres persones pròximes en moments difícils: com podem també nosaltres romandre al costat dels qui pateixen les dificultats de la família?

VII.- Pregària final

Has cridat els nostres cors pel seu nom.

Has posat els nostres passos en el mateix camí.

Has traçat el nostre camí vers Tu,

i avui la teva presència embolcalla el nostre amor amb una abraçada tendra.

Has posat un “sí” en els nostres llavis per anunciar la meravella infinita de la teva obra.

Vetlla sobre la nostra unió, aferma els nostres passos, guia'ns pel camí.

Dóna'ns força quan l'amor humà perd el seu entusiasme.

Parla en els nostres cors quan el silenci es fa sentir.

Elisa P.

REUNIÓ 2: “ELS PRENGUÉ AMB ELL”. L’ART DE L’ACOMPANYAMENT.

I.- Paraula de Déu

Lluc 9, 28-36

Uns vuit dies després d'haver-los dit tot això, Jesús va prendre amb ell Pere, Joan i Jaume i pujà a la muntanya a pregar. Mentre pregava, l'aspecte de la seva cara va canviar i el seu vestit es tornà d'una blancor esclatant. Llavors dos homes es posaren a conversar amb ell. Eren Moisès i Elies, que es van aparèixer gloriosos i parlaven de la partença de Jesús, que s'havia d'acomplir a Jerusalem. A Pere i els seus companys, la son els vencia, però es van desvetllar i van veure la glòria de Jesús i els dos homes que eren amb ell. Quan aquests ja se separaven de Jesús, Pere li digué:

- Mestre, és bo que estiguem aquí dalt. Hi farem tres cabanes: una per a tu, una per a Moisès i una altra per a Elies.

No sabia què deia. Encara ell parlava així, quan es formà un núvol que els anà cobrint. Ells s'esglaiaren, en veure que entraven dins el núvol.

Llavors va sortir del núvol una veu que deia:

- Aquest és el meu Fill, el meu elegit; escolteu-lo.

Així que s'hagué sentit la veu, Jesús es quedà tot sol.

Ells guardaren el secret, i aquells dies no explicaren a ningú res del que havien vist.

És un moment difícil en la vida de Jesús. Ha de decidir anar cap a Jerusalem i sap que l'esperen temps durs: la mort. Per això té la necessitat d'anar a la muntanya a resar amb els seus amics. En el moment de l'elecció, que és complicada, angoixosa, podem tenir la temptació d'encaminar-nos pel camí més còmode, de no anar “cap a Jerusalem” on ens esperen la inseguretat i la precarietat. Però aquest Evangeli de la

Transfiguració ens convida també a parar-nos, a fer un discerniment abans de decidir, a buscar l'apropament a amics estimats, a escoltar per a fer-li un lloc a Déu. També nosaltres podem sentir amb esperança la mà de Déu que ens acompanya cap al nostre "èxode": també per a nosaltres el camí sembla més fàcil si ens "acompanyen", agafats de la mà, amics-companys de viatge durant una part del trajecte. I podem ser, també, acompanyants dels altres. A Jesús l'acompanyen en aquesta experiència de gràcia Moisès i Elies, i tenen a prop els seus amics que, encara que no compreguin què passa, són allí. Sentir que algú ens cuida és una enorme experiència de consolació.

Meditem i reflexionem en parella sobre la Paraula de Déu

II.- Presentació del capítol

La paraula "acompanyament", en la seva etimologia ("cum panis"), fa una crida a posar en comú el pa i els recursos. A això estan cridats les dones i els homes d'avui. Acompanyament és el contrari de soledat i aïllament, no només físic, sinó també espiritual.

Però acompanyar pressuposa tota la delicadesa i el respecte possible cap a l'altre: no es tracta d'acompanyar en el sentit de portar l'altre allà on jo vull; significa apropar-me a ell, escoltar-lo profundament i estar al seu costat, ajudant-lo a descobrir la veritat perquè pugui seguir el seu camí de manera única i irrepetible, creativa i personal.

Cal aprendre a "treure's les sandàlies davant el terra sagrat de l'altre (cf. Ex 3,5) i donar al nostre camí el ritme saludable de la proximitat, amb una mirada de respecte i plena de compassió, perquè al mateix temps sani, alliberi i doni força per madurar en la vida cristiana" (EG 169). Hem de tenir aquesta actitud tant amb la nostra parella com amb les altres parelles i famílies, sobretot quan viuen moments de dificultat, de sofriment i de soledat. En les situacions més delicades "cal acompanyar amb misericòrdia i paciència les possibles etapes del creixement de la persona que es va construint dia a dia. Un petit pas, enmig dels grans límits humans, pot ser més grat a Déu que la vida exteriorment correcta de qui passa els seus dies sense afrontar grans dificultats" (EG 44). Llavors l'acompanyament esdevé autènticament un art delicat i subtil.

El veritable acompanyament porta cap a la fe, al descobriment de l'ésser i de la veritat, a l'amor i a la llibertat. Cal purificar-lo de la temptació del judici cap a l'altre, de voler convertir l'altre a imatge meua, de voler imposar-li allò que està bé i és bo per a mi. El vertader acompanyament és saber esperar l'altre amb misericòrdia i tendresa, com Déu fa amb cadascú de nosaltres.

Acompanyar és obrir-se a la solidaritat entre homes i dones, és construir una Església "en sortida", que sàpiga acollir, sostenir, practicar la misericòrdia.

Acompanyar és difondre l'esperança evangèlica, que no és un optimisme general, sinó creure que Déu no ens abandona mai i que el bé sempre vencerà el mal.

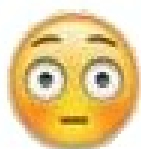
Acompanyar és saber donar espai a l'altre, confiats que no som nosaltres, sinó els Senyor qui sabrà fer donar fruit en la vida de cadascú i en la petita església que és la família.

Acompanyar és compartir l'Evangelí, oferir-lo, testimoniar-lo amb la vida, també quan aquesta està esguerrada per les ferides.

Acompanyar és construir un pont, entre les persones, les idees, les opinions i els camins que són diferents per a cadascun de nosaltres.

Acompanyar és construir confiança, allà on l'alegria i l'esperança hi manquen.

III.- Des de la realitat

Una parella que sap ser companya i ens incita a fer-nos companys que, units, miren cap al Cel:

Benvolguts amics, com molts de vosaltres ja sabeu, de sobte la vida ens ha posat davant d'una prova molt difícil. M'han diagnosticat un càncer hepàtic més aviat greu i, com podeu imaginar, aquesta notícia ha trastocat la nostra existència. Encara estem atordits; i jo tinc al cap un cúmul d'escenes, hipòtesis, pors, preguntes. Rere aquest núvol nefast i inútil, veig la meva ànima espiritual, veig un lloc i intento anar-hi. En aquest lloc hi trobo el món, la meva dona, els meus pares, allí és la meva fe en Jesús. Però el més extraordinari, l'esperança de la curació, la força de la comunió... és que allí hi sou vosaltres: els nostres amics. Us sentim de veritat propers i ens feu sentir la presència del Ressuscitat.

(...) Allò que des de fora pot semblar resplendent i viu, per dintre és incert i dubtós. Balucegem pregàries de salvació com qui està espantat, aterrit. Plorem i protestem en el nostre interior, ens és difícil sentir-nos en sintonia amb Déu en aquestes circumstàncies, preocupats per aspectes materials. Si som espirituals és per la pena, no per la força de la nostra confiança, i això posa en evidència la petitesa de les nostres forces. I, per tant —tal com l'Evangelí ens explica en mil ocasions— en la debilitat està la nostra veritable força, i només quan ens sentim anul·lats aconseguim envair-nos de l'Esperit de Déu, i només quan el nostre ego està pel terra, permetem que l'amor ens embolcalli. Concretament, això ens arriba a través de Jesús, que és en les persones que ens envolten. En tots vosaltres. Encara sort que s'ha encarnat en un home! D'altra manera no sé com hauríem pogut viure i creure.

(...) La temptació lucífera és la de replegar-se, mirar-se a un mateix i no veure més que el metre quadrat que ens envolta, com si no fóssim part d'un gran impuls d'amor que mira cap al món i tota la humanitat. Busco la presència d'aquest amor, i la trobo de seguida, concreta i palpable, prop de minsolat. Després, els amics, tots vosaltres, que us sento partícips i propers, que em po, en la meva dona. És l'amor de Crist, no hi ha dubte, i em sento immensament co rteu el món aquí, al meu costat, amb les vostres famílies, les històries de milers de vides plenes d'alegries i de penes. Resem per tots els que travessen moments de malaltia i descoratjament, que Déu els aculli amb la seva tendra abraçada.

(...) Nosaltres dos som afortunats, no estem mai sols, ni un instant. Jesús diu sobre l'amistat que no hi ha amor més gran que el de qui dóna la vida pels seus amics. I nosaltres ens aturem sempre davant d'aquestes paraules. A través d'aquest corrent d'estimació es manifesta l'amor de Déu, que ens fa dir sense por que avui ens estimem més que mai, que estem enamorats. No es pot descriure el que Dora està fent per mi: m'està ensenyant el que és la gratuïtat del matrimoni. Cal posar-se malalt per a viure això? No, clar que no! Però és un fet real, indiscutible, que certes situacions et fan estar més atent, i aquesta és la nostra situació actual. Gràcies a Déu que ha permès que ens trobem.

(...) Aquest temps que de vegades sembla allargar-se i altres vegades sembla contraure's i ser breu, és el temps de parlar-se. Un temps en què existeix la possibilitat de despullar-se, de traure cap a fora totes les coses amagades, recollides en el fons de l'ànima. És temps en què es necessita buscar una comunicació tranquil·la, sincera i extensa, fins i tot amb les persones amb les quals hem tingut més dificultat.

Bruno † i Dora, equipiers

Per a saber-ne més

Icona russa

De la amistat, museu del Louvre

Pel·lícula

Another year, Mike Leigh, 2010

Curtmetratge

The butterfly circus, 2009

IV.- Reflexió

Si acompanyar és un art, és necessari desenvolupar una “pedagogia” de l’acompanyament, que significa trobar la manera d’apropar-se a l’altre, sigui solter, parella o família.

L’art d’acompanyar és una disciplina pròpia de l’home que, havent nascut per a relacionar-se, sent la necessitat de fer-ho. Els homes i les dones, en el seu camí de relació, necessiten **suport recíproc** per a refusar la por a la soledat i ser ajudats i compresos.

Acompanyar és declarar al món que per a caminar es necessita, com a mínim, una parella. No hi ha camí que es recorri en solitari. Has d’acompanyar o fer-te acompanyar. El Senyor ens ha promès que no ens abandona mai, però: com podem percebre concretament la seua presència? Sentint el germà proper que ens agafa la mà, que comparteix amb nosaltres alegries i dolors. I ell també ha d’acceptar ser acompanyat.

“Necessitem mirar l’altre amb els ulls de Jesús, però Jesús també es deixa mirar. A la creu roman mut davant dels nostres ulls. Els seus ulls van més enllà de totes les nostres disfresses, i té el coratge de deixar-se mirar, també mort a la creu quan ja no pot tornar la mirada. En un matrimoni, o també en la vida religiosa, importa la reciprocitat de la compassió. Ens deixem tocar d’allò que l’altre viu. El mirem amb ulls ben oberts. Però hem de tenir el coratge de deixar-nos mirar pel nostre espòs, no hi ha necessitat d’amagar les nostres debilitats, els nostres dubtes, les nostres inseguretats.” (T. Ratcliffe, Brasil 2012).

Per a deixar-nos mirar i acompanyar necessitem alimentar la confiança en l’altre i en Déu. Pensant en la soledat i en l’individualisme que freqüentment acompanyen les nostres vivències quotidianes, les paraules de Sant Pare Francesc ens poden il·luminar: *“Cal una Església capaç d’acompanyar, d’anar més enllà del mer fet d’escoltar; una Església que acompanyi en camí posant-se en marxa amb la gent; una Església que pugui desxifrar aquesta nit que entranya la fuga de Jerusalem de tants germans i germanes; una Església que s’adoni que les raons per les quals la gent s’allunya contenen ja en sí mateixes els motius per a un possible retorn, però cal saber llegir el tot amb valentia. Jesús va donar caliu al cor dels deixebles d’Emaús. Cal una Església que torni a portar caliu, que torni a encendre el cor.” (Als bisbes brasilers, 2013).*

En l’accepció de la noció de l’acompanyament com “cuidar l’altre” el passatge del bon samarità ens ofereix una clau de lectura:

El Samarità veié l’home que estava estès a la vora de la carretera i en va tenir compassió. Això significa literalment que se “li va regirar l’estómac”. Fou tocat en el més profund del seu ésser. La paraula “compassió” significa sentir amb algú. És bo sentir per algú, això és part de la compassió, però es podria percebre com alguna cosa indulgent i paternalista. Jo he de sentir també amb ells, estant atent a com ELLS senten i a com ells veuen les coses.

“Quan l’amor és considerat en el sentit general “d’*àgape*” implica que ens apropem a una altra persona íntimament, però que deixem espai a l’altre perquè sigui ell mateix. La forma més profunda de llibertat és donar la pròpia vida. “Crist ens ha alliberat perquè siguem lliures” (Gal 5,1). Aquesta és la llibertat del matrimoni, arriscar-se a donar-se a una altra persona. Qui no té valor per córrer aquest risc, que manté sempre el control, és presoner de les seues pròpies pors.

La missió de la família en la nostra societat actual és donar ànim als altres i assumir el risc de l’amor. Potser els joves conviuen perquè tenen por de comprometre’s. O les persones que viuen segones i terceres relacions tenen por de ser ferides una altra vegada i volen mantenir el control complet de la seva vida. Animem-les perquè tinguin la força i el coratge de deixar que Déu canviï els seus plans!” (T. Radcliffe, Brasil 2012).

Acompanyar és **posar-se a l’escolta** de l’altre o dels altres, sobretot amb el cor. De vegades ens arisquem a escoltar amb el cap i després procedim segons el nostre punt de vista, les nostres conviccions, sense posar-nos a escoltar profundament l’altre. Això també passa dintre de la parella, dintre de la família, dintre dels equips...

El Sant Pare Francesc (EG 45) afirma que, inevitablement, l’Evangeli toca les persones “en els límits de les circumstàncies”, és a dir: en les seves situacions concretes, marcades per les seves limitacions, per la fragilitat i freqüentment també pel pecat. Aquell que vulgui fer-se acompanyar pel germà en al camí de l’Evangeli “és conscient d’aquests límits i es fa dèbil amb els dèbils”. Ell “busca sempre comunicar la veritat de l’Evangeli en un context determinat, sense renunciar a la veritat, al bé i a la llum que pot aportar quan la perfecció no és possible... no renuncia al bé possible, encara que corri el risc d’embrutar-se amb el fang del camí”.

El pare Caffarel ens diu: “Saber escoltar és un gran art, Crist mateix ens adverteix: para atenció a com escoltes (Lluc 8, 18). Escoltar no és només un exercici d’intel·ligència. La paraula escoltar designa, no una activitat solitària, sinó una trobada, de cor a cor: això és essencialment l’oració”. (Quaderns sobre l’oració, 1966)

Naturalment, l’art de l’acompanyament és tot el contrari d’una forma d’indulgència rebaixada que, a causa de la fragilitat humana, disminueix el nivell de l’exigència evangèlica. Al contrari, “encara que sembli obvi, l’acompanyament espiritual ha de guiar sempre més cap a Déu... L’acompanyament seria contraproductiu si semblés una espècie de teràpia que reforça el tancament de la persona en la seva immanència i deixa de ser un pelegrinatge amb Crist cap al Pare”. (EG 172). Acontentar-se amb la mediocritat, agafant com a excusa la fragilitat humana, no fa de nosaltres éssers “pelegrins” **ferits i sanats en camí cap a Déu**, sinó “éssers erràtics que giren al voltant de sí mateixos sense arribar enlloc”. (EG 170).

L’acompanyament dels germans al llarg del camí de l’Evangeli requereix l’atenció, la intel·ligència i la tendresa que procedeixen del cor de Crist quan Ell s’apropava als pobres, als pecadors, als desorientats. El Sant Pare Francesc ens exhorta a assumir també aquest sentiment del cor de Crist. I ho fa constatant, no sense certa pena, quantes vegades la misericòrdia evangèlica és traïda per formes rígides i dures que enfosqueixen l’anunci de la bona nova, fent-nos actuar “com a controladors de la

gràcia, i no com a facilitadors. Però l'Església no és una duana, és la casa paterna". (EG 47).

Si voleu aprofundir...

Relatio Synodi. Lineamenta

Familiaris Consortio

Lumen Gentium

Carta del Papa a les famílies

V.- Suggestiments per al Deure d'Asseure's

En el matrimoni mai hem de deixar de mirar la nostra parella. Però després d'algun temps de matrimoni pensem que coneixem bé l'altre, que no tenim necessitat de mirar-lo!

La por freqüentment ens cega: aconseguixo mirar i fer que em miri l'altre? Quina és la dificultat que hi trobo?

En un diàleg obert i profund, afronto primer les coses que cal dir i fer, en lloc de començar pels meus ressentiments?

Per a nosaltres, l'oració és un moment per a comunicar-nos en profunditat amb l'altre? Ens abandonem de forma transparent a l'acció de l'Esperit?

VI.- Desenvolupament de la reunió

Posada en comú: alguns suggeriments

“Si vols fer riure Déu, explica-li els teus plans”. L’amor desarma els plans acurats que fem en la nostra vida. Si estíem, llavors, en cert sentit, hem de perdre el control de la nostra vida, perquè no podem predir què ens demanarà l’amor.

- Sabem llegir els canvis socials que afecten la família d’avui dia? Vivim el nostre dia a dia a la llum de la fe?
- Ens deixem acompanyar amb confiança pel Pare “perquè ell mateix teixeixi la tela dels nostres dies?” (H. Càmera).

Participació: alguns suggeriments

El camí a l’interior de la parella i juntament amb altres famílies ens crida a descentrar-nos de nosaltres mateixos per a relacionar-nos amb els altres des de la veritat. No és fàcil, però aquesta força la podríem trobar en l’encontre amb Jesús.

- Estem disposats a posar-nos una regla de vida?
- Escolto, llegeixo la Paraula, però l’assaboreixo? La contemplo? Quines respostes dono a la Paraula?

Tema d’estudi: alguns suggeriments

- Cadascú de nosaltres porta al cor el record d’algú a qui ha sentit proper en algun moment de la seva història. Quina influència ha tingut per a mi, per a tu, per a la nostra parella?
- Em sento capaç d’acompanyar, de ser testimoni i profeta en la meua família? Quins obstacles hi ha avui per a caminar “al costat de l’altre”?

VII.- Pregària final

Camines amb qui t’estima, però no et posis davant, perquè no te n’adonaries si l’altre es parés per alguna dificultat.

No et posis mai darrera, perquè en els moments més feliços no podries veure l’alegria en el seu rostre, i en els moments difícils no veuries les seves llàgrimes.

Camina al seu costat i procura ajudar-lo si cau...

No siguis mai una càrrega per als qui t'estimen, siguis una bona companyia en el camí de les seves vides.

REUNIÓ 3: “ ELS BENEÍ I ELS DIGUÉ...” LA VOCACIÓ AL MATRIMONI

I.- Paraula de Déu

Gènesi 1, 26-28

Déu digué: «*Fem l'home a la nostra imatge, semblant a nosaltres, i que sotmeti els peixos, els ocells, els animals domèstics i els salvatges i totes les cuques que s'arrosseguen per terra*» Déu creà, doncs l'home a la seva imatge, el creà a la imatge de Déu; creà l'home i la dona.

Déu els beneí i els digué: «*Sigueu fecunds i multipliqueu-vos, pobleu la terra i domineu-la, sotmeteu els peixos, els ocells, les bèsties i totes les cuques que s'arrosseguen per terra*»

Gènesi 2, 22-25

Després, de la costella que havia pres a l'home, Jahvè Déu va fer-ne una dona, i l'emmenà a l'home. L'home digué: «*Ara sí; aquesta és os dels meus ossos i carn de la meua carn. Aquesta s'anomenarà l'esposa, perquè ha estat presa de l'espòs. Per això, l'espòs deixarà el pare i la mare i s'ajuntarà a la seva esposa, i seran una sola carn*». I tots dos, l'home i la dona, anaven nus però no tenien vergonya l'un de l'altre.

Quan llegim al Gènesi el relat de la Creació, tenim el risc d'imaginar Déu com un mag amb una vareta màgica capaç de fer totes les coses. Però no és així. Ell va crear els éssers humans i va deixar que es desenvolupessin fins arribar a la pròpia plenitud segons les lleis internes que va donar a cadascú. Ell va donar autonomia als éssers de l'Univers i al mateix temps els va assegurar la seva presència, donant vida a cada realitat. D'aquesta manera la creació va anar seguint el seu ritme durant segles i segles, mil·lennis i mil·lennis fins a convertir-se en el que avui coneixem (...) Pel que fa a

l'home, hi ha un canvi i una novetat. Quan, el sisè dia del relat del Gènesi, arriba la creació de l'home, Déu li dóna una autonomia pròpia, que és la llibertat i li diu que posi nom a totes les coses i que continuï endavant al llarg de la història. El fa responsable de la creació, per a que la domini i la faci créixer i així fins a la fi dels temps.(Sant Pare Francesc, 27 d'octubre de 2014).

Amb aquest gest diví que marca la diferència entre l'ésser humà i la resta de la creació, Déu situa l'home en el difícil territori de la llibertat, adreçant-se a “אִישׁ” “l'ish” (home en hebreu) amb un llenguatge fet de dignitat i responsabilitat i que Ell li dóna en igual mesura. Seguidament Déu surt de l'escena, deixant Adan admirat per la creació d'Eva: “*És os dels meus ossos i carn de la meua carn*”. Adan no veu quelcom diferent d'ell mateix, sinó quelcom semblant, la mateixa carn, els mateixos ossos, la reconeix com a part seva. Des de aleshores home i dona tenen la mateixa dignitat i són sobirans de tota la creació, lliures de respondre a la crida de Déu.

Meditem i reflexionem en parella sobre la paraula de Déu.

II.- Presentació del capítol

Amb el tercer capítol continuem reflexionant per comprendre el que significa la vocació al matrimoni.

Des de l'adolescència ens hem preguntat sobre el sentit de la nostra vida i actualment ho continuem fent. La resposta com a cristians és que la Vida és una Vocació a l'Amor. Però què vol dir ser cridat a l'Amor?

En sentit figurat, vocació significa ser empès per alguna cosa, familiarment se li atribueix un significat d'actitud, disposició, inclinació, propensió.

La *Gaudium et Spes*, proclamant la grandesa de la vocació de l'home convidat a la comunió i al diàleg amb Déu ens dóna una primera pista de reflexió: *Déu és amor (1Jo 4,8) i viu en Ell mateix un misteri de comunió personal d'amor. Déu inscriu aquesta vocació en l'home i la dona creats a imatge seva i la conserva per sempre dins d'ells per tant tenen la capacitat i la responsabilitat de l'amor i de la comunió (GS 12)*. L'amor és, per tant, la vocació fonamental i primordial de cada ésser humà.

El llibre del Gènesi afirma: “*Déu creà l'home a la seva imatge...home i dona els va crear*” L'ésser humà que Déu tenia en ment era una persona, i una persona sexuada, una unitat indivisible: cos i ànima. En estar dotat d'un cos la persona té una inclinació natural cap l'altre sexe i el desig de tenir algú al costat.

Des de l'adolescència, quan ens començàvem a preguntar qui érem i el perquè de la nostra existència, experimentàvem progressivament la nostra corporalitat i la nostra vida afectiva, i també descobríem la nostra genitalitat. Hem experimentat fases diverses de l'amor, que anaven des de l'amor a un mateix a l'amor madur: l'amor oblatiu (*àgape*) on el nivell físic-biològic i el psico-afectiu es troben. Ara com a parella,

comprendrem a fons la veritat de l'amor. La parella experimenta el vincle més sòlid que les persones poden construir. Casar-se per l'església, entre altres coses, significa posar a disposició de Déu el nostre amor de forma que es transformi en l'anunci del seu Amor. El Sant Pare Francesc ens recorda que *"és en virtut d'aquest amor i per l'efecte del sagrament, que els esposos estan investits d'una missió: fer visible, a partir de les petites coses ordinàries, l'Amor amb què Crist estima la seva Església"*. (Sant Pare Francesc, 2 d'abril de 2014)

III.- Des de la realitat

Estimats amics, abans de començar la celebració volem compartir amb vosaltres els nostres pensaments...i com ens hem preparat per aquest dia. Somnis, desitjos, des de que érem joves...però aquella figura al costat nostre no estava ben definida, fins que ens vam trobar...Moltes vegades hem arribat a pensar:

- Carlo: I si mai no t'hagués conegut?

- Marta: I si els nostres camins no s'haguessin creuat mai? Ens faltaria quelcom! Les nostres vides haurien estat incompletes...

Però escolteu, hem comprés, que el que ens hauria faltat, no hauria estat ser l'altra meitat de la poma, aquella que coincideix perfectament en tot...No, ens hauria faltat aquell qui hem triat! Cada matí des de que ens llevem, cada tarda quan entrem a casa, cansats, després d'una jornada de treball esgotador, després de cada discussió o de cada malentès...

Avui, som aquí per a dir-vos davant Déu i de vosaltres, que ens hem TRIAT!

Jo, Marta, t'he triat a tu Carlo, precisament a tu Carlo.

Jo, Carlo, t'he triat a tu Marta, precisament a tu Marta, perquè vull que estiguis al meu costat...

Tots els presents heu fet camí al costat nostre, alguns ben a prop, altres no tant...Avui us demanem que visqueu amb nosaltres aquest nou punt de partida...

Sabem que, si camineu junt amb nosaltres, el nostre matrimoni durarà sempre i serà sòlid i fort.

Perquè el matrimoni no és un assumpte privat, sinó la relació de dues persones que s'obren al món, per això us ho demanem a vosaltres que sou el nostre món, us demanem que estigueu amb nosaltres, avui, demà i sempre.

Marta i Carlo

«Déu diu: esposos cristians, sou el meu orgull i la meva esperança. Quan vaig crear el cel i la terra i al cel les grans lluminàries, vaig veure en les meves criatures vestigis de les meves perfeccions i vaig veure que allò era bo. Quan vaig haver cobert la terra de vegetació, vaig veure que era bo. Quan vaig haver creat els innombrables animals segons la seva espècie, vaig contemplar en aquests éssers vius i abundants un reflex de la meva vida desbordant i vaig trobar que era bo. De tota la meva creació pujava un gran himne joiós i solemne que celebrava la meva glòria i les meves perfeccions.

Però, malgrat tot, en lloc veia la imatge del que és la meva vida més íntima i profunda. Aleshores es va despertar en mi la necessitat de revelar el millor de mi mateix: i va ser la meva creació més bella. Així jo et vaig crear, parella humana «a imatge i semblança meva», i aquest cop vaig veure que era molt bo. En mig d'aquest univers en el que cada criatura lletreja la meva glòria, celebra les meves perfeccions, per fi havia sorgit l'amor, per mostrar el meu Amor. Parella humana, criatura meva estimada, el meu testimoni privilegiat, comprens perquè t'estimo tant entre totes les criatures? Comprens la immensa esperança que he dipositat en tu? Tu ets la portadora de la meva reputació, de la meva glòria, tu ets per a l'univers la gran raó per esperar...perquè tu ets l'Amor».

H Caffarel

Estic amb el meu company des de fa dos anys. És una bona persona. Naturalment, a vegades ens discutim, però sobretot, ens comprenem. Malgrat tot, algun cop em sorprenç pensant si no hi haurà algú altre que em convingui més. Seré feliç amb ell? Com puc estar segura que és l'home de la meva vida?

Andreina

Aprofito l'ocasió per donar la meva opinió sobre el matrimoni, aquesta institució que sembla haver tocat fons...Començo per dir que el matrimoni no és en si mateix un problema, penso en els qui conviuen, i veig que el problema són ells mateixos. El fet és que hauria de ser un contracte renovable, posem per cas cada cinc anys. Ens casem joves, en aquest moment estem enamorats i sembla que és el que s'ha de fer, però després de deu, quinze, o vint anys, estem segurs d'ésser la mateixa persona? Molts cops es canvia o simplement es descobreix allò que ens agrada, o el que som de veritat, o que qui està al nostre costat no es correspon amb el que es creia. Però en mig hi ha fills, hipoteques i altres problemes de caire pràctic i també l'afecte per la persona que forma part de la teva vida des de fa tant temps. Si tinguéssim més vides fóra fàcil. La veritat és que estem tots en un equilibri entre la realitat i allò que voldríem...Quan tan sols està en joc el sexe, tot és més fàcil o al menys, menys dolorós... Crec que hi ha quelcom que no hauria d'estar permès després de casar-se: la possibilitat d'enamorar-se d'un altre, així tot seria més fàcil...

Carta a Natàlia Aspesi al "Vendredì de Repubblica"

IV.- Reflexió

Com puc saber si ets l'home de la meua vida?

La pregunta de l'Andreina és fruit de la recerca que és necessari emprendre per arribar a comprendre "qui som". L'home ha buscat sempre la seva identitat profunda, aquella veu que el crida a "ser".

Però no pot arribar tot sol a comprendre el misteri de la seva identitat, només pot fer-ho en relació amb l'altre. Des del principi, ell no es dona la vida, la rep dels altres. I sempre és així en el camí de la vida, la identitat profunda neix i es defineix en relació als altres. L'home està cridat a la llibertat, a ser el protagonista de la seva vida, però sempre partint d'una relació amb algú. Mai no som uns "self-made-man", és a dir, no som fills de les nostres obres.

Per aquest motiu es diu que la vida de l'home "és vocació, crida". La seva identitat profunda és desvetllada, recordada pels altres. Tot està animat interiorment per una veu que condueix la persona cap el principi i les seves promeses. La vocació ens canvia, amb ella l'home, es desarrela de si mateix, és una ruptura amb el seu passat, gairebé una mort. Cal deixar-ho tot per convertir-se en el que Déu vol. La vocació és un nom nou: «*Qui tingui orelles, que escolti què diu l'Esperit a la comunitat: Al qui sortirà vencedor, li donaré del manà amagat i una pedreta blanca, i, escrit sobre la pedreta, un nom nou, que ningú no sap, fora del qui el rep*»(Ap 2,17). Aquesta veu que crida l'home a trobar la seva veritable identitat ve de Déu. **La vocació és arribar a la unió amb la voluntat de Déu**, i tan sols a la llum d'aquesta unió l'home es coneix a si mateix. La vocació no és l'expressió de quelcom que ja existeix, sinó el poder aconseguir, amb ajuda de la gràcia, allò que l'home està cridat a ser. «Gràcia» vol dir que m'ha estat donat, sense que en tingui ni el poder ni el dret, però que em permet ser allò que jo vulgui ser. Per la vocació l'home és cridat a ser ell mateix.

Al mateix temps, quelcom protesta al nostre interior, perquè pensem que pot ser Déu ens proposa un programa per complir, ideat a esquena nostra, sense donar-nos tan sols els mitjans segurs per conèixer-lo.

L'home està constantment sorprès (en el sentit literal de "sorprendre//agafat d'imprevist") per la vida, que "sorprèn" més enllà de tot càlcul o previsió i és cridat a respondre en llibertat. **El camí ètic de l'home** no comença pel que ell voldria ser, sinó que es basa en el que ell és, fins arribar al que ha de ser. És inútil i estúpid somiar amb un punt de partida diferent. L'home està cridat a arribar lliurement a ser qui és, amb el que la vida li va obrint a cada pas. En altres paraules, podríem dir encara, que Déu, en crear-nos a imatge seva, crida a cada un de nosaltres a donar a aquesta imatge una semblança particular. Aquesta és la previsió i l'esperança de Déu, aquesta és la grandesa i el risc de la nostra vida, ser cridats a suscitar la joia de Déu a través de la qualitat i la generositat de la nostra resposta.

La Bíblia ens ofereix un exemple d'aquest camí interior en la història de Tobies i Sara. Van fonamentar el seu matrimoni segons el projecte que Déu va descriure en el llibre del Gènesi, van reconèixer que la seva història d'amor era conforme al projecte

que tenia Déu per a ells, la seva vida de parella es va fonamentar en la paraula de Déu i a la llum d'aquesta paraula van poder descobrir la seva identitat més profunda i la seva vocació. Tobies per poder trobar Sara emprèn un viatge, la busca, i finalment ajudat per un àngel, comprèn que hi ha un camí pensat per a ell, i que és ell qui l'ha de fer.

La trobada de l'home amb la dona i de la dona amb l'home és determinant en aquesta visió vocacional de la vida. Aquesta vocació no és per a tothom, però sí per a la majoria dels éssers humans. És el camí que a partir de la primera trobada, de l'enamorament, porta a la lliure elecció de construir junts una història, un projecte per **convertir-se en “una sola carn”** (Gen 2,24). Ja no és un per separat, sinó dues persones que decideixen un camí de vida comú, i, de l'enllaç de les seves existències troben la plenitud de la seves respectives identitats de marit i muller i més tard de pare i mare per la fecunditat del seu amor. Aquest convertir-se en “una sola carn” no subsisteix per si sol, ans al contrari, cal que contínuament sigui volgut, renovat, construït, defensat. (R. Guardini, Ètica)

Algunes vegades, en la realitat actual, el transcurs del temps i les circumstàncies de la vida posen en crisi la realitat vocacional i la seva tria.

L'essència de la vocació al matrimoni, com en totes les vocacions, és l'amor. No es tracta tan sols d'emoció, de sentiment, d'afecte, encara que també és tot això. L'amor conjugal també és essencialment decisió, desig, voluntat, projecte. És una resposta a una invitació que Déu ha posat en la teva història.

Pot fins i tot arribar a passar que després d'un període més o menys llarg de temps, “l'eros” del principi disminueixi, es modifiqui o es transformi: aquest és el moment decisiu per comprendre si naixerà un matrimoni real, o si la promesa del principi s'acabarà com una foguera que crema la palla en un no res. El matrimoni és la construcció de ser “una sola carn” que desafia i ultrapassa el temps. No tan sols en el que fa els sentiments sinó també les vivències, els fets i el destí. Així és com cada cònjuge completa la seva identitat, no tan sols en els moments d'eufòria, de fantasia, d'enamorament, sinó en el dia a dia, en les coses normals de la realitat. El matrimoni amara gradualment la realitat de l'altre, les seves qualitats positives i negatives, la família i la llar que han construït entre els dos.

Sabem discernir, acompanyar i deixar-nos acompanyar en el camí de la fragilitat de la parella i de la família?

Per a saber-ne més

Concili Vaticà II Gaudium et Spes

V.- Suggestiments per al Deure d'Assure's

Intentem recordar les sensacions viscudes quan vam fer la nostra reflexió sobre la crida al matrimoni.

En la nostra relació de parella:

Quins han estat els efectes del matrimoni des del punt de vista de "la identitat i de l'alteritat"?

Hem intentat preguntar-nos quins valors redescobrim actualment com a parella en el matrimoni?

Quins canvis hem acceptat per mantenir-nos fidels al nostre matrimoni?

VI.- Desenvolupament de la reunió

Posada en comú: alguns suggestiments

La paraula vocació presuposa una crida que ve de més Amunt, és una paraula dirigida als homes per a que es compormetin en el camí que Déu ha diposat per a cadascú. Som capaços d'escoltar aquesta crida divina i fer callar la nostra propia voluntat?

Participació: alguns suggestiments

- Quin "*nom nou*" (qualitat/essència) hem trobat a "*la pedra blanca*" que ens ha estat donada? (Ap 2,17)

Tema d'estudi: alguns suggestiments

- Per què moltes comunitats i molts creients no saben que pot haver-hi una experiència de vocació?

- Per què no sabem lligar la nostra fe cristiana amb una crida, i, encara menys comprendre aquesta fe com una forma de viure el nostre “*ofici de ser persones*”?

VII.- Pregària final

El meu «sí»

Jo he estat creat per fer i per ser algú

i ningú més no ha estat creat com jo.

Jo tinc el meu lloc

en el consell de Déu, en el món de Déu:

Un lloc que ningú altre no ocupa.

Poc importa que jo sigui ric o pobre

menyspreat o estimat pels homes

Déu em coneix i em crida pel meu nom.

Ell m’ha confiat un treball.

Tinc la meva missió.

Per moltes raons sóc necessari en els seus projectes,

tan necessari en el meu lloc

com un arcàngel en el seu.

No m’ha creat inútilment

jo faré el bé, faré el seu treball.

Seré un àngel de pau,

un predicador de la veritat,

en el lloc que Ell m’ha assenyalat,

i que no ha confiat a ningú altre.

Així sense que jo ho sàpiga,

sempre que segueixi els seus manaments
i que el serveixi en la meva vocació.

John Henry Newman

REUNIÓ 4: “ET PRENDRÉ COM A ESPOSA PER SEMPRE”. EDUCAR EN LA FIDELITAT.

I.- Paraula de Déu

Osees 2, 16-17. 21-22

Digué el Senyor a Osees:

“Jo la seduiré, la portaré al desert, i li parlaré al cor. Des d'allí

li tornaré les vinyes,

i la vall d'Acor

serà porta d'esperança.

Allí em correspondrà com quan era jove,

quan pujà del país d'Egipte”.

“Et prendré com a esposa per sempre,

et prendré com a esposa i pagaré per tu bondat i justícia,

amor i misericòrdia. Et prendré com a esposa

pagant un preu de fidelitat. Així coneixeràs qui és el Senyor.”

La fidelitat és un assumpte fonamental. Això sembla voler dir-nos el text sagrat. Ens introdueix al coneixement de la veritable realitat de Déu.

El llibre veterotestamentari del profeta Osees tracta d'un tema antitètic al d'una relació d'amor: la infidelitat. La dimensió d'una promesa que perd força forma part del desafiament implícit en una relació amorosa; podríem dir que forma part de l'experiència mateixa de l'amor. L'amor és tan desitjat i, per tant, tan impacient, que porta naturalment desil·lusions, caigudes i trencaments. Per altra banda, l'amor s'ha de defensar constantment perquè poques coses són tan atacades com ho és l'amor.

En un moment complicat de la seva vida familiar en què el seu amor ha de recapitular sobre la traïció de la persona estimada, Osees capta el significat profund de l'amor de Déu envers el seu poble i el fa objecte de la seva predicació profètica. En la

seva relació amb Israel, Yahvé es comporta com un espòs traït, que continua estimant l'esposa i fent tot els possibles per tal que abandoni els seus amants i torni amb ell. També Osees, com a espòs traït, és cridat a recórrer el mateix camí de fidelitat.

A la llum d'aquesta intuïció, la relació conjugal vista des d'òptica de la fidelitat de Déu, assumeix nous matisos d'amor i de tendresa. L'amor humà, convertit en símbol de l'aliança entre Déu i el seu poble, s'ennobleix i es fa més profund: es converteix en vincle indissoluble que uneix dues persones, i les porta a comunicar i a compartir tots els aspectes de la seva vida.

Meditem i reflexionem en parella sobre la Paraula de Déu.

II.- Presentació del capítol

La naturalesa segueix admirant-nos amb allò que la ciència revela en els seus estudis: animals que romanen fidels per sempre! El món animal ens suggereix com, allò que per a nosaltres pot resultar vinculant o limitador, es converteix en salvador i estimulant.

La fidelitat significa mantenir un esforç. I compartir absolutament fe i vida. Gaudir una altra vegada del que ja és conegut per tal de renovar els vincles. Admirar-se sempre de cada novetat per revitalitzar la passió. És restar ferm fins i tot quan el terra es mou sota dels nostres peus. En resum, la fidelitat és un d'aquests valors que tenen alguna cosa en comú amb l'aroma de la foto antiga que es mira quan volem recordar a algú que ens importa. Té el sabor dels aliments tradicionals dels pobles, aquells que encara tenen gust perquè han estat cultivats amb esforç i suor. Amb l'esforç dels que han vençut la por que produeix una pluja torrencial acabada la sembra o una secada que crema els brots. Pot semblar que la fidelitat du roba antiquada, només tradicional. Podria semblar passada de moda, antiquada com una cotilla estreta i pudorosa en temps d'escots accentuats.

La fidelitat és aquest valor que recorda als humans, no la seva naturalesa, sinó la crida, la vocació. Sí, perquè la naturalesa humana renega sovint de la genètica del restar fidel. I no fem referència només a l'aspecte sexual. De fet, ens agradaria que, en aquest capítol, cadascú s'esforcés per arribar a la fidelitat sexual com a conseqüència lògica d'una fidelitat més profunda, més arrelada, més completa.

En aquest recorregut de virtut són molts els obstacles i els impediments; diferents formes d'infidelitat, enteses com una renúncia al projecte inicial, al pacte de reciprocitat, a la cura i comprensió mutus, a la confiança i al respecte, al ser i sentir-se únics i units: l'egoisme i la prepotència són el corc que devora el matrimoni per fer créixer els solters com éssers solitaris i auto-referencials; la indiferència i el desinterès cap a l'altre i cap al futur de la parella són el mirall a través del qual només ens veiem a nosaltres mateixos; la por a la comunicació lliure i oberta és la fortalesa en la qual ens aïllem envoltats de les nostres veritats absolutes; la falta de col·laboració i la fugida de les responsabilitats compartides són la il·lusió d'una llibertat absoluta i incondicional.

III.- Des de la realitat

He enganyat en Mimmo, li he estat infidel!

Sé el que dic i voldria que m'escoltéssiu sense severitat. L'he enganyat totes les vegades que no l'he aollit com a persona, com a marit, com a amant, com a pare. L'he enganyat quan he cregut ser només una mare, oblidant que abans era amiga, esposa. L'he enganyat quan he deixat que la meva feina se interposés en la nostra relació, quan sense ganes he preparat un sopar avorrit i fat i m'he trobat cansada de tot. L'he enganyat quan la meva peresa innata ha transformat l'espai domèstic en un immens ambient de bugaderia amb cistells de roba en un tràfec continu. L'he enganyat quan, perseguint aquesta pesada volva de pols, l'he deixat sol mirant la posta de sol des de la finestra de casa. L'he enganyat quan l'he posat en un compromís amb la meva naturalesa exuberant, i he sacrificat els seu anhel de discreció. L'he enganyat quan he deixat que els meus pecats de gola esdevinguessin tan evidents.

“La veritat de l'altre no és en allò que et revela sinó en allò que no sap revelar-te. Per això, si vols entendre'l, no escoltis només allò que et diu, sinó allò que no et diu.” (Luigi Verdi)

S'és fidel quan s'actua amb tranquil·litat, tot i els ulls que no veuen, els sentits que no senten i les emocions que no bateguen. Però s'hi és, decidits a agafar-se fort a qualsevol cosa en què es continuï creient: la fidelitat pot semblar estàtica, però es mou, només ho sembla perquè camina lentament en l'obscuritat i sense referències aparents. Romandre fidels no consisteix a encaixonar la vida, és simplement, conscientment, esperar a ser encalçats. Les fases de buidor, de sofriment, de incomprendions en el nostre amor són aquelles que han permès a la nostra relació no només no aturar-se, sinó desenvolupar-se a través de noves formes de trobada que ens han permès mirar més enllà.”

Francesca i Mimmo, equipers

IV.- Reflexió

En termes generals, l'etimologia de la paraula fidelitat prové del llatí *fides* (fe), passant per *fideles* (fidels) per arribar a *fidelitas* (fidelitat). Indica l'actitud de coherència i de constància en l'adhesió a un valor ideal d'amor, de bondat i de justícia, però també pot ser entesa com l'esforç amb què una persona es compromet amb una altra de manera que els seus llaços d'unió siguin estables i duradors en el temps. I això explica per què el valor de la fidelitat ha trobat sempre la seva màxima expressió humana en la fidelitat entre els esposos, per mitjà de **l'exclusivitat i unicitat d'aquesta relació d'amor consagrat en el matrimoni.**

En la teologia cristiana, la fidelitat de Déu Pare a la promesa de salvació dels seus fills és la màxima expressió del seu amor per nosaltres. Un amor fort, equilibrat,

definitiu, que s'ofereix com un do i que només demana ser acollit. Avui dia, no obstant, aquesta idea de la gratuïtat de l'amor sembla recular en front al concepte de fidelitat en què fa l'efecte que la persona que estimem ha de guanyar-se aquest amor. Per això, quan l'altre es comporta de manera que ja no el mereixeria, ens sentim autoritzats a trencar el vincle de la fidelitat.

Educar en la fidelitat significa aleshores, fonamentalment, estimular i promoure la continua relació entre l'home i Déu, ja que només Ell és l'educador que pot ensenyar l'art de la fidelitat. Educar-hi significa per a nosaltres els homes demanar el do de la fe, fins i tot abans que el de la fidelitat. En aquests termes, el sagrament del matrimoni constitueix per ell mateix una força que ajuda els esposos en la seva voluntat de romandre junts en la fidelitat i en el respecte a l'amor promès.

L'amor no és només un sentiment, sinó l'adhesió a una vocació conjunta que, justament en el fet conjugal, troba l'instrument per dur plegats el mateix jou, i mantenir la mateixa ruta al llarg de l'existència del matrimoni. En aquest sentit, l'amor no és la recerca del plaer sense arribar mai a prendre cap decisió, sinó la capacitat de decidir-se per un do definitiu i exclusiu. Només demostra ser l'amo del seu futur aquell que pot prometre per a sempre, el té dins de les mans i en fa donació a la persona estimada. S'entén així per què el contingut de la fidelitat és la confiança: confiança en el pervindre i en l'altre, al qual se li fa entrega d'un mateix

Un cop iniciats en aquest fascinant camí envers una educació en la fidelitat, provem de recórrer-ne diferents itineraris tot sabent que cadascun, conjuntament amb els altres, conduirà a una millor comprensió del veritable rostre de la fidelitat.

Fidelitat a un mateix

El primer i més proper objectiu que es marca l'home, fins després de l'edat de la consciència, és recórrer el camí de la vida amb la plena voluntat d'auto-realització. Simplificant, diríem “voler arribar a alguna cosa”. És el vell problema amb què generacions senceres continuen ensopegant. Educar en la fidelitat a un mateix no és realment un valor egoista, sinó un valor social, per tal que la persona, descobrint-se ella mateixa, enriqueix tot el col·lectiu. “Crec en els éssers humans que tenen el valor de ser humans” diu una coneguda cançó d'un cantautor italià (Marco Mengoni, *Esseri umani* <https://youtu.be/U-4OrzSBfm8>), és una magnífica síntesi que narra la fidelitat al projecte de creació d'un home, que ja no és autor de si mateix sinó que *con-participa* en el projecte de Déu.

Fidelitat a l'altre

Educar en la fidelitat a l'altre és una cosa així com la gimnàstica del respecte. Podríem dir-ne que ser fidels és una qüestió d'exercici i que cal entrenar-se per obtenir resultats. La fidelitat a l'altre és l'ofrena completa de la meua existència. Incondicional. Sense interessos i fins i tot perdent-hi. Cadascú hauria d'educar-se en la fidelitat a l'altre en tres direccions:

1. Fidelitat a la diferència de l'altre. Davant la diversitat de l'altre ens defensem allunyant-nos-en, o bé ens hi apropem mirant de fer-lo idèntic a

nosaltres (Quina relació pot existir entre dues persones idèntiques?). Per tant, *fidelitat a l'altre significa, sobretot, respecte a la seva alteritat i diferència*. Fidel ho serà aquell cònjuge que reconeix i estima els valors, els dons, les possibilitats de l'altre i, superant tot tipus de competició, l'anima i l'ajuda a viure i a treure'n el millor de si mateix.

2. Fidelitat al futur de l'altre. A l'ésser estimat no se l'estima només pel que és actualment sinó per la meravella que pot arribar a ser en els transcurso de la seva vida. *“Basant-se en aquest amor, home i dona poden prometre's amor mutu amb un gest que compromet tota la vida [...]. Prometre amor per a sempre és possible quan es descobreix un pla més gran que els projectes propis, que ens ajuda i ens permet oferir el futur sencer a la persona estimada”*. (Sant Pare Francesc, *Lumen Fidei*, n. 53). El passat i el present són una part de la persona, però fins i tot sumant-ne ambdós són la part menor. La part més important és el futur. Cada persona té possibilitats inesgotables per descobrir i alliberar, així com un potencial creatiu. La fidelitat a l'altre suposa treure a la llum aquesta creativitat.

3. Fidelitat a l'allunyament de l'altre. Perquè per molt que ens hi apropem, aquest sempre serà un altre... Escriu Lévinas: *“Estem cridats a estimar l'altre sense comprendre'l, ans de comprendre'l, sense cap necessitat de comprendre'l”*, on la paraula “comprendre” vol dir aquí apropiat-se'l i, per tant, indica l'actitud del qui vol reduir l'altre a l'interior de la seva comprensió: l'altre és, en aquest sentit, -i ben al contrari-, incomprensible, i no se'l pot capturar.

La parella fidel és testimoni amb la seva fidelitat de la fidelitat de Déu Pare que perdona i acull tots els seus fills en la confiança que s'uneixin a Ell.

Marit i muller poden viure episodis d'infidelitat quotidiana, com ara els que hem citat anteriorment. Cadascú reivindica, més o menys conscientment, un espai exclusiu i individual. Són tantes les formes d'infidelitat i de traïció, no necessàriament relacionades amb l'àmbit sexual... la parella pot tenir una crisi, renegar de si mateixa, decidir separar-se. En aquests casos l'únic camí per a revertir aquesta situació rau en la capacitat de perdonar. El perdó és aquest amor que reivindica ser més fort que el mal.

“Només el veritable perdó, fruit d'un amor pur, pot fer brollar una deu viva en el cor de l'infidel, pot regenerar aquell que ha estat traït fent-lo renéixer a l'amor. També per a Déu i sobre tot per a Déu perdonar és estimar. Estimar fins a tal punt que un amor completament nou sorgeix en l'obscuritat i en la impuresa de l'ànima, la purifica, la transforma i la condueix cap a una nova perfecció” (H. Caffarel: *En la cruïlla de l'amor*)

Fidelitat a l'Altre

Déu crea l'home i la dona, i els confia el seu regne: tota la creació. Així, la parella és la dipositària de la fidelitat del Pare, que hi estableix un pacte de confiança i els encarrega el procés de generar tota la humanitat. I és allí on comença tot. Perquè aquesta és la fidelitat des de sempre i per a sempre'. La fidelitat a l'Altre troba la seva font d'inspiració natural en la fidelitat que, des de sempre, l'altre ens manifesta. L'home traeix aquesta confiança. Déu manifesta tota la seva desil·lusió: una fidelitat traïda és sempre font de decepció i dolor.

I, no obstant, l'amor preval. És un Pare que tria estimar, i decideix no trencar el seu vincle amb l'home.

La relació de fidelitat a l'altre comença a l'Edèn i allà vol reconduir-nos. Per tant, no surt de l'home per arribar a Déu, sinó que és un moviment en resposta a la seva acció. *“La fe no és originalment un acte humà sinó do gratuït de Déu que s'arrela en la seva fidelitat, en el seu “sí”, que ens fa comprendre com hem de viure la nostra existència estimant Déu i els nostres germans”*. En aquest cas podem afirmar que es tracta d'una fidelitat “teocèntrica”. *“Tota la història de la salvació és una revelació progressiva d'aquesta fidelitat de Déu, tot i les nostres infidelitats i les nostres rebugs, en la certesa que “els dons i la crida de Déu són irrevocables” (tal com proclama l'Apòstol en la carta als Romans 11, 29)”* (Benet XVI, 30 de maig de 2012). La fidelitat de Déu es reflecteix en la fidelitat de la parella.

Però si la fidelitat és una virtut essencial a cada relació interpersonal, la perseverança és la virtut específica del temps. Més encara, els valors que proclamem grans i absoluts no existeixen ni es realitzen només que gràcies a aquestes. Què és la justícia sense la fidelitat dels homes justos? Què és la llibertat sense la perseverança dels homes lliures? Sense perseverança i sense llibertat no existiria cap valor ni cap virtut! Així com sense fidelitat no existeix història comuna, feta entre ambdós. Avui, en aquest temps fragmentat i sense relacions, aquestes realitats representen un desafiament per a l'home i, en particular, per al cristià. En efecte, aquest és molt conscient del fet que el seu Déu és el Déu fidel que ha manifestat la seva fidelitat en el seu Fill Jesucrist.

Sabem discernir, acompanyar i deixar-nos acompanyar al llarg del camí de la educació en la fidelitat?

V.- Sugeriments per al Deure d'Assure's

Busquem un temps per estar junts i recordar:

- Quines experiències concretes hem viscut per mantenir-nos fidels al nostre “ser parella”?
- Quins han estat els moments d'ensorrada i de tenir la sensació d'haver-ho fet tot malament?

- Ens hem mantingut fidels al nostre esforç per ser font de creixement per a la nostra parella?

VI.- Desenvolupament de la reunió

Posada en comú: alguns suggeriments

- En el moment actual de la nostra història d'amor, romanem fidels al nostre projecte inicial de parella?
- Com, vivint plenament la fidelitat de parella, arribem a alliberar del tot el “nosaltres” en nosaltres mateixos?
-

Participació: alguns suggeriments

- Si dono un cop d'ull a la meua història personal, podria dir que el Senyor m'ha estat fidel? Recordo algun moment en què hagi notat amb més força la seva fidelitat o signes en els quals l'hagi reconeguda? O, del contrari, moments en què l'he sentida llunyana?
-

Tema d'estudi: alguns suggeriments

- El que no és fidel en les coses petites tampoc no ho serà en les grosses. El que maltracta la quotidianitat maltracta l'amor. Quines són les alegries i tristeses que vivim com a parella en el procés de donar-nos mútuament?

VII.- Pregària final

Elegir-se cada dia

Senyor, ensenya'm que la fidelitat consisteix a elegir-nos de bell nou cada dia. Descobrir dintre de nosaltres camins inexplorats.

Viure junts, no amb l'amor d'ahir sinó amb l'amor d'avui.

Senyor, ensenya'm que la fidelitat no pot estar tancada, ofegada en esquemes i estructures.

La fidelitat s'inventa moment a moment. Descobrint que l'amor, si és veritable, presenta sempre noves exigències interiors. Quan no n'hi ha, és mort.

Ensenya'm que la fidelitat és una dura conquesta. És marcar junts un solc profund. Inesborrable. Contra el qual ni el vent ni la marea no hi poden fer res.

Un solc excavat en la pròpia vida que segueix sempre la mateixa direcció: la de l'amor.

REUNIÓ 5: “...PLENAMENT VENCEDORS”. LA FRAGILITAT DE LA PARELLA I DE LA FAMÍLIA.

I.- Paraula de Déu

Carta de Sant Pau als Romans (8, 35-39)

Qui ens separarà de l'amor de Crist? ¿La tribulació, l'angoixa, la persecució, la fam, la nuesa, el perill, la mort violenta? Tal com diu l'Escriptura: **És per tu que anem morint tot el dia, i ens tenen com anyells duts a matar.** Però, de tot això, en sortim plenament vencedors gràcies a aquell qui ens estima. N'estic cert: ni la mort ni la vida, ni els àngels ni les potències, ni el present ni el futur, ni els poders, ni el món de dalt ni el de sota, ni res de l'univers creat no ens podrà separar de l'amor de Déu que s'ha manifestat en Jesucrist, Senyor nostre.

Pau ens mostra una sèrie de realitats que són les petites i grans dificultats de la vida. A més a més d'aquestes dificultats, que són pròpies de les relacions entre persones, hi ha moltes altres realitats (la vida i la mort...) que no depenen de la nostra voluntat però que influeixen en la nostra relació d'amor amb Déu i entre nosaltres.

Aquestes dues llistes de perills vençuts per l'amor poden ser aplicades a l'esperança conjugal. L'amor nupcial, fecundat per l'amor diví, afronta l'obscuritat de la prova, venç el setge de les nostres fragilitats i d'altres aspectes externs i supera la crisi. Els esposos creients entren en el camí de la seva vida de parella, coneixedors que caldrà superar obstacles. Però també estan convençuts que “l'amor és fort com la mort” (càntic 8,6).

En l'última part de la seva reflexió, Pau envia als seus lectors un missatge d'esperança que es fonamenta en la immensitat de l'amor que Déu ha revelat en el seu pla de salvació. Les noves relacions amb Déu que s'han instaurat gràcies a la infusió de l'Esperit en el cor dels creients, comporten una transformació radical de tot el nostre ésser. Tota la vida del creient gira entorn de la confiança en Déu, en el convenciment que res podrà mai separar-lo de l'amor que Déu li ha manifestat en Crist. Ser Cristià no fa que sentim menys el dolor i el sofriment, però ens dona la força per mantenir la nostra dignitat.

Aleshores, si res ens separarà de l'amor de Crist, estem segurs que, mantenint-nos en aquest amor, podrem afrontar les nostres febleses i acceptar les del nostre cònjuge i les dels altres companys de viatge. Aconseguirem així no condemnar els errors del altres, de manera que els podrem acompanyar en el seu patiment.

Meditem i reflexionem en parella sobre la Paraula de Déu

II.- Presentació del capítol

En els temps que vivim, ens trobem amb un augment de situacions de fragilitat; sembla que l'home viu sense certeses. La crida del Sant Pare Francesc a entrar en la lògica de la misericòrdia suggereix una nova construcció de l'home retornant-nos la certesa que l'amor, més encara l'Amor, ens farà superar totes les dificultats.

Fixem la nostra atenció en els reptes contemporanis que influeixen en molts aspectes de la vida. El desenvolupament d'un individualisme exagerat desnaturalitza els llaços familiars i ressalta la idea de l'individu que segueix només els propis desitjos.

“Per una altra banda, no manquen tendències culturals que semblen imposar una afectivitat sense límits a partir de la qual es volen explorar totes les possibilitats, fins i tot les més complexes. De fet, la qüestió de la fragilitat afectiva és d'una gran actualitat; una afectivitat narcisista, inestable, canviant, que no sempre ajuda la persona a assolir una més gran maduresa. En aquest context, les parelles tenen dubtes, i no troben la manera adequada de créixer. Molts es queden en estadis primaris de la vida emocional i sexual. La crisi de la parella desestabilitza la família i pot arribar a tenir serioses conseqüències per als adults, els fills i la societat, debilitant l'individu i els llaços socials”(Sínode *Lineamenta* 4-33).

A això s'hi afegeix també la crisi de fe que ha afectat a tants catòlics i que, sovint, és l'origen de les dificultats del matrimoni i la família.

El matrimoni com a vocació es converteix, cada vegada més “en pacte” i “contracte” i, per tant, fàcil de cancel·lar. L'elecció vocacional o no es pretén, o bé s'adopta per costum i tradició sense la motivació adequada.

I aquest és el principal camp de treball per a l'Església. El Sínode, més enllà dels canvis específics i les qüestions disciplinàries, ens anima a aprofundir en la voluntat d'elecció del sagrament del matrimoni, que demana una plena elecció del cor. Aquest cor sabrà ajudar-nos en la reconciliació i en la recerca d'una nova vida després dels errors.

Procurem veure en la nostra fragilitat de solters, de parelles i d'Església una ocasió per canviar de vida (conversió) perquè és així que Déu construeix la santedat.

III.- Des de la realitat

Sóc l'Anna, separada des de fa cinc anys. Tinc una filla nascuda en el matrimoni. Actualment estic profundament unida a un altre home, en l'alegria i en la tristesa, en la salut i en la malaltia, encara que no estiguem units en matrimoni.

El camí que em va portar a la decisió de la separació va ser costa amunt, dolorós i llarg, llarguíssim; deu anys d'intents, d'esperança, d'esforços, de somriures i de llàgrimes. No va ser una decisió presa a la lleugera. No va ser fàcil.

Amb nosaltres vam arrossegar a l'abisme la nostra filla, les nostres famílies, el nostre món, els nostres valors, les nostres certeses que ja no ho eren. Després de 18 anys de matrimoni, la ferida de l'adéu era veritablement profunda i colpidora.

Presentar-me en la Comunitat on havia crescut, tampoc va ser fàcil. Em trobava i em veia "fora" de les regles de l'Església, em sentia com l' "adúltera" de la qual parla l'Evangeli. La catequista d'adolescents, l'animadora de l'oratori, les celebracions viscudes en el cor, la preparació dels nens als sagraments, totes les paraules boniques...eren només paraules?; com podia presentar-me en la meua condició de separada a la comunitat?

He experimentat l'abraçada de la Mare Església en la intimitat del confessional. M'han acollit i escoltat sacerdots capaços de fer tangible la Misericòrdia del Pare. Mai m'ha estat negat el perdó i he tingut el gran do de rebre la Eucaristia en les celebracions de Primera Comunió i Confirmació de la meua filla, per Nadal i per Pasqua. El cor ple d'alegria, i el redescobriment de la grandesa de ser bressolats en el cor de l'Amor de Déu! D'aquesta manera he après que:

LA CARITAT és una mirada somrient i acollidora per donar i rebre, més enllà de les situacions on la vida ens porti.

LA CARITAT és asseure's al costat de l'altre, i fer-li saber que ets aquí.

LA CARITAT és acostar-se a l'altre en el silenci que acull i no jutja, que sap escoltar.

LA CARITAT és fugir dels prejudicis i obrir el nostre cor, també, a un cor ferit.

LA CARITAT és perdonar. Perdonar-se, en primer lloc, un mateix.

Anna

L' Andrea i jo ens vam casar fa 11 anys per l'Església, seguint un recorregut de fe i com a profunds creients. Després de set anys va aparèixer la crisi. Quantes preguntes ens vam fer en aquests moments, entre elles: per què nosaltres? On hem fallat? Després pensàvem; aquesta no és la dona amb qui em vaig casar, aquest no és l'home amb qui em vaig casar. Representàvem l'un per l'altre només falses expectatives i la

nostra relació era el resultat d'una gran desil·lusió que ens portava a allotjar una gran sentiment negatiu de ràbia que havia agafat força i ens allunyava fins que no érem capaços de comunicar-nos. Tot això ens va portar a una separació dolorosa en la qual tots dos ens vam enfonsar en la foscor i vam tocar el fons de la infelicitat. Va ser justament en aquest moment quan vam iniciar el nostre recorregut de sortida, per separat, sí, perquè ja havíem intentat fer teràpia de parella i no havia funcionat.

En aquest recorregut, paral·lelament a un treball de psicoteràpia, vam intensificar les nostres creences, i la nostra relació amb Déu es va reforçar. La nostra sol·licitud a guies espirituals i les respostes rebudes ens van ajudar a tornar al camí adequat.

Aquests dos recorreguts paral·lels ens han permès arribar a veure una mica de llum... i durant aquest camí de fe, ens hem sentit estimats i acceptats pel Senyor malgrat els nostres límits, les nostres debilitats i els nostres errors humans. Estimats i perdonats. I, sentint-nos perdonats hem pogut viure el perdó recíproc i la nostra consciència ha madurat i ens ha permès retrobar-nos al cap de dos anys de la crisi amb un cor renovat i l'amor entre nosaltres ha arribat a ressorgir. Hem reprès aquest camí d'esposos amb una saviesa diferent respecte al passat.

Federica i Andrea, Retrobament

Si voleu aprofundir...

Pel·lícules	<i>Nader y Simin, una separación</i> (Asghar Farhadi, 2011)
	<i>Prueba de fuego</i> (Alex Kendrick, 2008)
	<i>Casomai</i> (Alessandro D'Alatri, 2002)
Susanna Tamaro	<i>Per Sempre</i> (Columna Edicions, 2012)
	<i>Para siempre</i> (Seix Barral, 2012)
Jean-Christophe Rufin	<i>El collar rojo</i> (Ediciones B, 2015)

IV.- Reflexió

“La família, la comunitat humana fonamental en el context de l'actual crisi cultural i social, pateix dolorosament el seu debilitament i la seva fragilitat. En canvi aquesta demostra que pot trobar en ella mateixa el valor d'afrontar la inadequació i la inoperància de les institucions pel que fa a la formació de la persona, la qualitat del vincle social i la cura dels

més vulnerables. Per tant és particularment necessari apreciar adequadament la força de la família, per poder sostenir les seves fragilitats. Aquesta força resideix essencialment en la seva capacitat d'estimar i d'ensenyar a estimar. Per molt ferida que pugui estar una família, pot créixer gràcies a l'amor.” (Sínodo, Relació final 10)

Són aquestes paraules d'esperança les que ens han de portar a rebutjar les tan típiques afirmacions: “Abans era millor” o “no hi ha res a fer”

Hi ha fragilitats internes en la parella i en la família, en la relació amb altres famílies i amb la societat.

Avui dia trobem en la nostra societat una gran difusió de la comercialització del cos, una mentalitat antinatalista, pràctiques que fan que la vida humana i la sexualitat s'han convertit en realitats que es munten i es desmunten, en funció sobretot dels desitjos de solters o parelles. Tot això té repercussions profundes en la dinàmica de les relacions, en l'estructura de la vida social i en els ordenaments jurídics... En aquest context, les parelles es troben sumides en la incertesa, i s'esgoten buscant una manera de créixer. (cfr Sínodo, Relació final 32-33)

La fragilitat humana en les seves diferents manifestacions és assumida normalment amb resignació, com el lloc on s'expressen les limitacions de l'home; l'esforç, per tant consistirà en superar de la millor manera possible les diferents situacions que ens trobem. En canvi el Sant Pare Francesc, amb la seva crida a la misericòrdia ens orienta cap a una interpretació de la fragilitat com el lloc on es manifesta i actua la força redemptora de Déu, per tant, com l'espai de salvació que posa l'accent allà on l'ésser humà s'ha rendit i experimenta tota la seva pobresa.

Les nostres debilitats són, o poden arribar a ser, grans motors per al nostre creixement en l'amor, si són reconegudes i acollides amb humilitat, compartides amb la parella i ofrenades com a objecte d'oració.

Davant de les fragilitats en el sí de la parella nosaltres som uns privilegiats, perquè coneixem un mètode que ens ajuda a superar-les i santificar-les. Aquest mètode és viure del mateix amor del Crist. És veritat que no tot serà fàcil, vindran temps difícils, però la felicitat es troba compartint el camí. Reconèixer-nos fràgils és el primer pas per poder demanar i acceptar l'ajuda de l'altre; així també canvia la perspectiva amb què mirem a l'altre i reconeixem que sols no ho aconseguirem i que, sobre tot, necessitem l'amor de Déu.

“Caffarel a vegades sembla que estigui en un nivell del què és ideal, però no s'oblida de la fragilitat humana. Després de conèixer parelles ferides per diverses mancances, afirma que l'esperança pot ser el fruit de la reconciliació quan la comunitat conjugal es fa penitent; d'aquesta manera se suma a la gran comunitat penitent que és l'Església, implorant la fidelitat del Senyor que estima i salva. El perdó de Déu anima al perdó i a la reconciliació dels esposos a través de la renovació del seu amor cap a una comunió més perfecta”. (Mon. Fleishman. Sassone, 8 de novembre, 2004)

En l'experiència moderna, el caràcter individual dels sentiments i la irrenunciable privacitat de la seva interpretació, així com la concepció del matrimoni com un simple contracte, es troben en l'origen de la fragilitat de les parelles. Quan una clàusula del contracte s'incompleix, continuar junts ja no té sentit, la relació es torna conflictiva, cadascú intenta imposar el seu raonament, i fins i tot els fills es converteixen en objecte de la contesa.

En canvi, és la pràctica del perdó la que ens manté sempre atents i sensibles als arguments de l'altre. Ens fa capaços d'acollir a l'altre, i mirar la persona en lloc de la seva limitació.

El fonamental de la família cristiana és el testimoni, que presenta la vida familiar com un repte actual, bell, capaç de donar sentit a una vida. El matrimoni és el lloc on la humanitat s'obre a una vida plena de sentit, una experiència de vida que posa en joc l'afectivitat, la responsabilitat i la consciència.

Per tant, cal afirmar que **l'experiència de la fragilitat es converteix en un repte per a la comunitat cristiana** en la seva capacitat d'acollir i donar suport. Davant de les nombroses situacions de separacions i divorcis cal que ens mostrem propers a les persones, sense jutjar-les, amb amor, car és l'aproximació la que sap sofrir amb els qui sofreixen i alegrar-se amb els qui s'alegren.

*"(...) És molt interessant el vostre lema : **"No un moviment d'acció sinó de persones actives"**. Caldria definir bé què vol dir "actives"; és a dir, persones que nodreixen una espiritualitat i que en donen testimoni i esdevenen capaces de prevenir situacions difícils o bé de tractar-les.*

*Avui l'Església, pel què fa a la parella, al matrimoni, a la família, té la gran missió d'intervenir per curar, com un metge, allà on no s'ha arribat a prevenir el mal. Però encara no estem ben preparats per aquesta missió i, de fet, el nostre esforç és el de prevenir (cursets pre-matrimonials a les parròquies, grups de famílies , etc.): en canvi quan passa el pitjor, ens bloquegem. En aquest sentit crec que la definició de **"moviment de persones actives"** cal aprofundir-la encara que no sapiguen dir com. Permeteu-me que repregui la meua preocupació inicial: com podem ajudar les parelles amb dificultats que estan a punt d'entrar o ja han entrat en crisi? Crec que el paper de metge us pertoca particularment a vosaltres, donat que teniu el do d'una experiència de santedat en la relació de parella i podeu, per tant, intervenir de moltes maneres per tractar les relacions malalts. Amb això no pretenc pas redefinir el vostre tipus d'acció; només us convido a preguntar-vos com és interpel·lada la vostra identitat a reaccionar respecte a la crisi del món contemporani. Crec que cal imaginació i creativitat per poder donar a l'església, sense perdre la vostra identitat, un llenguatge capaç d'afrontar la crisi, com la bondat afectuosa del metge i de la misericòrdia de Déu. (Card. Carlo Maria Martini a los ENS, 1998)*

"En segon lloc, convido els matrimonis, fortificats per la reunió de l'equip, a la missió. Aquesta missió que els és confiada i que és igual o més important que la imatge de la família es veu deformada per poderosos projectes contraris subjacents a colonitzacions ideològiques. Per descomptat sou ja missioners per la irradiació de la vostra família vers la vostra xarxa d'amistats i relacions, més enllà. Donat que una

família feliç, equilibrada, habitada per la presència de Déu, parla per ella mateixa de l'amor de Déu a tots els homes. Però també us convido a comprometre-us, si us és possible, d'una manera cada vegada més concreta i amb una creativitat constantment renovada, en les activitats que es puguin organitzar per acollir, formar i acompanyar en la fe fonamentalment a les parelles joves, tant abans com després del matrimoni.

També us exhorto perquè continueu apropant-vos a les famílies ferides, tan nombroses avui dia, ja sigui per la manca de treball, pobresa, problemes de salut, dol, preocupació a causa d'un fill, desequilibri per allunyament o per absència, per un clima de violència. Cal atrevir-se a oferir-se a aquestes famílies, amb discreció, però amb generositat, ja sigui materialment, humanament o espiritualment, en les circumstàncies en les quals es veuen afeblits.

Per acabar, no puc sinó animar els matrimonis dels Equips de la Mare de Déu a ser instruments de la misericòrdia del Crist i de l'Església cap a les persones que han patit el fracàs del seu matrimoni. No oblideu mai que la vostra felicitat conjugal és un do de Déu i que cadascú de nosaltres també hem estat objecte de misericòrdia. Un matrimoni unit i feliç pot comprendre millor que qualsevol altre, des de dins, la ferida i el sofriment que provoquen un abandonament, una traïció, una falta d'amor. És important, doncs, que pugueu donar testimoni de la vostra experiència per tal d'ajudar les comunitats cristianes a discernir les situacions concretes d'aquestes persones, a acollir-les amb les seves ferides, a ajudar-les a caminar en la fe i la veritat, sota la mirada del Crist Bon Pastor perquè prenguin la seva justa part en la vida de l'Església. ” (Sant Pare Francesc. Discurs als responsables regionals ENS de tot el mon. Setembre 2015)

Això també ens anima a trobar la manera d'apropar-nos a la gran quantitat de parelles que cohabiten, o unides pel civil, per poder portar també a ells la Bona Nova del matrimoni. I també en aquests casos buscant aprofitar el bé que, segur, existeix en aquestes relacions per dir, amb la nostra vida, que hi ha encara un bé més gran que ens/els espera.

A vegades coneixem situacions de parella difícils perquè cada vegada més sovint afecten les nostres famílies. Haurem de tenir el valor de trobar la modalitat d'intervenció adequada, suau com el buf de l'Esperit, profund en la Caritat curós amb la persona.

¿Sabem discernir, acompanyar i deixar-nos acompanyar en el camí de la feblesa en la parella i en la família?

Si voleu aprofundir...

Sínode dels bisbes	<i>Relació final</i>
Sant Joan Pau II	Ex. apostòlica <i>Familiaris consortio</i> (1981) nº 84
Benet XVI	Ex. apostòlica <i>Sacramentum caritatis</i> , nº 29
Card. D. Tettamanzi	Carta pastoral <i>El Senyor està a prop de qui té el cor ferit</i>
Jean-Christophe Rufin	El collar rojo (Ediciones B, 2015)

V.- Suggestiments per al Deure d'Asseure's

Quant d'espai deixem entre nosaltres per al perdó?

Quan ens hem sentit aollits en la nostra feblesa?

Com hem afrontat els moments difícils?

VI.- Desenvolupament de la reunió

Posada en comú: alguns suggeriments.

- Quines experiències hem viscut d'amics separats o divorciats ?
- Com ens situem davant dels nostres fills que inicien una convivència o es casen només civilment?

Participació: alguns suggeriments.

- Quina paraula ha aportat ànim i misericòrdia al nostre cor?
- Quina experiència espiritual hem iniciat per acollir i fer pròpia la fragilitat del nostre cònjuge i dels nostres companys equipiers o d'altres?

Tema d'estudi: alguns suggeriments

- ¿Hem comprès la bellesa i la necessitat de la missió que Déu ens ha confiat? I com pensem fer-la present en la nostra vida de parella?
- Experimentant l'ajuda de Déu que els nostres companys d'equip o altres persones ens han ofert en moments difícils, com podem nosaltres també romandre al costat de qui pateix les dificultats de la vida familiar?

VII.- Pregària final

Vine, Esperit Sant,
i dóna'ns l'energia del bé,
motor de la quotidianitat,
guardià de la profunditat i de la qualitat
de cada dia,
font de confiança en el futur
Dóna'ns sempre la confiança en l'energia del bé
que ens ha estat donada amb el matrimoni
que ens eleva i ens acompanya,
que ens beneeix i ens guarda,
no pel nostre esforç personal,
sinó pel poder de Déu que actua en la història de l'home
... i a vegades parla per boca dels més petits .

Acció Catòlica Ambrosiana

REUNIÓ 6: "...NOSALTRES L'HEM VIST I EN DONEM TESTIMONI ..." EDUCAR EN LA FE.

I.- Paraula de Déu

Primera carta de Sant Joan, 1-4

Us anunciem allò que existia des del principi, allò que hem sentit, que hem vist amb els nostres ulls, que hem contemplat, que hem tocat amb les nostres mans. Us parlem del qui és la Paraula de la vida, ja que la vida s'ha manifestat: nosaltres l'hem vist i en donem testimoni, i us anunciem el qui és la vida eterna, que estava amb el Pare i se'ns ha manifestat.

A vosaltres, doncs, us anunciem allò que hem vist i sentit, perquè també vosaltres tingueu comunió amb nosaltres, que estem en comunió amb el Pare i amb el seu Fill Jesucrist.

Us escrivim tot això perquè la vostra joia sigui completa.

Hem escollit aquest passatge perquè hem trobat en ell un camí apassionant de la persona que transmet allò en què creu. Un creure lligat a la quotidianitat, tangible i palpable, que parla de comunió i Comunió que, sobretot, ens prepara per a l'alegria. *"El testimoni no transmet simplement informació, sinó que s'implica personalment amb la veritat, i a través de la coherència amb la pròpia vida, es converteix en un punt de referència. No es refereix a sí mateix sinó a Algú infinitament més gran del qui s'ha fiat i en el qual ha experimentat la plena bondat"* (Benet XVI)

Explicar i donar testimoni són les prerrogatives de l'ésser humà: cadascú amb el seus dons, cadascú amb la seva bellesa, cadascú amb les seves misèries i amb la grandesa dels seus propis dons i de les seves pròpies propostes. Per tant, *"sense el testimoni de goig dels cònjuges i de la família, església domèstica, l'Anunci, encara que sigui correcte, s'arrisca a no ser comprès i a ofegar-se en el mar de les paraules que caracteritzen la nostra societat"*. (Sínodo, Lineamenta 30)

II.- Presentació del capítol

Educar en la fe és una afirmació complexa. En efecte, l'etimologia de les paraules que la componen (educar i fe) indiquen dues situacions de contrast com són **el moviment i la estabilitat**.

Educar (moviment) prové del verb llatí *e-ducere*, literalment “conduir fora”, és a dir, alliberar, treure a la llum qualsevol cosa que està amagada. La família cristiana de per sí, acull la idea i la tenacitat, no només de sentir-se “promotora” en el treure a fora el millor dels fills, sinó també en la cura per aconsellar, per explicar, per transmetre allò que és important per al seu creixement. És important ser protagonista de la pròpia educació, entesa de manera autònoma i madura, com si deixéssim el que tenim per a buscar allò que som.

La fe (estabilitat) a les Escripures és una manera de ser, una experiència, una relació. La seva “solidesa humana vital” fa que a l'Antic Testament la llengua hebrea, per definir-la, recorre a molts termes. En hebreu és sobretot el verb *batach* el que evoca un sentit de seguretat, una base sobre la qual recolzar els peus, un sentit de tranquil·litat. I després el verb *aman* que deriva del terme “mantellina amb el que la mare se cenneix el nadó al seu cos”. El verb *aman* indica, per tant, adhesió.

En la frase “educar en la fe” es troben les dues situacions de moviment i d'estabilitat. Pensem que per unir idealment l'educació i la fe manca la recerca.

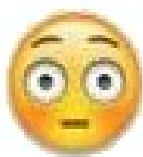
“(…) el veritable camí de la fe comença quan es descobreix que cap cosa, cap persona, cap situació respon d'una manera definitiva a les tensions que duem en el cor” (C. Molari)

La família, abans de ser el lloc de l'educació en la fe cristiana, és l'àmbit natural en el qual es té la primera experiència de confiança: cada nen des que neix s'abandona instintivament a la mare. Es pot dir que creu en la mare i que té necessitat de fer-ho per a poder viure. També la dona, en sentir-se mare, activa una relació de confiança amb el nen. I l'home creu en la dona que l'ha convertit en pare i creu en el fill.

La família com església domèstica viu quotidianament la fe perquè està composta de persones que creuen les unes en les altres.

Aquesta confiança fonamental, experimentada en les relacions familiars, es converteix en l'“humus” de l'educació en la fe cristiana. L'educació no es redueix només a l'acció d'un sol subjecte sinó a una interacció dels subjectes que treballen en xarxa segons la lògica de col·laboració real (pare, mare, capellà, professor). L'educació en la fe passa, per tant, a través de múltiples estructures de relacions, perquè és sempre relacional i es realitza sempre en les relacions interpersonals.

III.- Des de la realitat

“El meu pare, ho dic voluntàriament com una paradoxa, ens va educar perquè no tenia cap problema en educar-nos, en convèncer-nos de qualsevol cosa. Ho desitjava, de veritat, i certament resava també per a això, però era com si ens desafiés: “Jo sóc feliç, mireu la meua vida, mireu si trobeu alguna cosa millor i decidiu”. Buscava amb tenacitat la seva santedat no la nostra. Ans al contrari, sabia que nosaltres només podríem ser sants amb una elecció lliure.

Quan arriba la crisi, que moltes vegades acompanya el creixement, l’educador ha de ser testimoni de la misericòrdia. Aquesta identificació de l’educació amb la misericòrdia porta a conseqüències que em semblen decisives: l’educació no es basa en tècniques psicològiques, pedagògiques o sociològiques, sinó que és l’oferiment de la pròpia vida a la vida de l’altre. És la ofrena d’una proposta de vida existencialment significativa i convincent que té les seves arrels en l’experiència joiosa i certa del testimoniatge.”

Prof. Nembrini, Trobada de la diòcesi de Roma

(...) A casa meua la religió no tenia cap caràcter solemne: ens limitàvem a recitar les oracions de la nit tots junts. Però hi havia una cosa especial que recordo i que se’m quedarà gravada a la memòria mentre visqui: l’oració l’entonava la meua germana i, com per a nosaltres els nens era massa llarga, a vegades la nostra “diaconessa” accelerava el ritme i se li travava la llengua i se saltava algunes paraules, fins que el meu pare intervenia i li deia que havia de començar de nou des del principi.

Vaig aprendre que amb Déu s’ha de parlar a poc poc, amb serietat i amb delicadesa. Se’m va quedar gravat també la posició que el meu pare tenia en aquell moment d’oració. Ell arribava molt cansat de la feina al camp i després del sopar s’agenollava a terra, recolzava els colzes en una cadira i el cap entre les mans, sense mirar-nos, sense fer cap moviment, sense donar la més mínima senyal d’impaciència.

Jo pensava, el meu pare que és tan fort, que mana a casa, que condueix els bous, que no es doblega davant de l’alcalde, dels rics, dels malvats, ... el meu pare davant de Déu es converteix en un nen. Com canvia d’aspecte quan es posa a parlar amb Ell. Déu deu ser molt gran si el meu pare s’agenolla davant d’Ell. Però també deu ser molt bo, si se li pot parlar sense canviar-se de roba. Al contrari, mai vaig veure a la meua mare agenollada. Estava massa cansada a la nit. S’asseia enmig nostre i tenia en braços el més petit... Recitava també les oracions des del principi fins al final i no parava en cap moment de mirar-nos, un darrere l’altre, i mantenia la mirada més temps sobre els més petits. No deia ni una paraula, encara que els més petits la molestessin, ni tampoc encara que la tempesta caigués sobre la casa o el gat fes una trencadissa. I jo pensava, Déu deu ser molt simple si se li pot parlar tenint un nen en braços i portant un davantal. I deu ser també una persona molt important si la meua mare quan li parla no

fa cas ni del gat ni del temporal. Les mans del meu pare i els llavis de la meva mare m'han ensenyat coses molt importants de Déu!

P. Duval. Text del Servei de la Paraula, octubre-novembre 1998

Per saber més

Pintura	<i>Educació de Maria</i> - Giovanni Battista Tiepolo- Venecia, església de Santa Maria della Fava- 1732
Pel·lícula	<i>La vida és bella</i> . Roberto Begnini- 1997
Poesia	<i>A tots els joves</i> - Alda Merini- <i>La vida fàcil</i> , Bompiani Editore, 1996
Cançó	<i>La cura</i> , Franco Battiato. Àlbum: <i>L'emboscada</i> . 1996. www.youtube.com/watch?v=cLp-YJeuzc

IV.- Reflexió

El Sant Pare Francesc explica l'educació dels fills així:

Una característica essencial de la família, és a dir de la seva vocació natural, és la d'educar els fills per tal que creixin en la pròpia responsabilitat i en la dels altres. "Fills, obeïu en tot els vostres pares, perquè això agrada al Senyor. I vosaltres, pares, no amoïneu els vostres fills, que no es desanimin..." (Col 3,20-21). La relació entre pares i fills ha de ser, per tant, de saviesa i d'equilibri. Tot resulta més difícil quan, per exemple, a causa de l'horari del treball ens trobem només a la nit, quan el cansament és tant i la paciència tan poca. I és encara més difícil quan els pares s'han separat i els fills són ostatges de les ferides que es fan: és difícil però no és impossible. Per amor es pot. Perquè, encara que és veritat que cap pare és perfecte, hi ha "errors" que només els pares poden fer perquè poden compensar-los d'una manera que és impossible per als altres. Molts pares se senten insegurs per les noves exigències dels fills i es troben com paralitzats, amb por a equivocar-se i s'inventen moltes paraules i diàlegs, però el problema no és el parlar sinó fer-ho d'una manera superficial que no porta a una veritable trobada de la ment i el cor. Preguntem-nos més aviat: en quin punt del seu camí es troben els nostres fills? On està realment la seva ànima. Ho sabem? Ho volem saber? Estem convençuts que ells en realitat no esperen una altra cosa? En la base de tot està l'amor, el que Déu ens dona "no és groller ni egoista, no s'irrita ni es venja; no s'alegra de la mentida, sinó que troba el goig en la veritat..." (1 Cor, 13 5-6).

Les paraules del Sant Pare ofereixen una gran esperança a l'home que busca. És la invitació a obrir-se a allò que és el **desafiament més entusiasta**: educar als propis fills en la vida de la fe. Perquè implica acceptar l'ocasió de posar-se a la cerca de l'amor infinit i s'obre a tots els possibles ajuts en el camí de la trobada, sempre més profunda, de Déu.

Necessitem aprendre com Jesús educava en la fe, com conduïa a la fe els homes i les dones que es trobava pels camins de Palestina, per aconseguir que nosaltres mateixos siguem fiables en l'educar en la fe.

Jesús no tenia prejudicis, sabia crear un espai de confiança i de llibertat en el qual l'altre podia entrar sense tenir por i sense sentir-se jutjat. Jesús creava un espai d'acollida entre ell mateix i l'altre; a aquell a qui se li apropava o al que ell mateix cercava en els camins, a les platges, a les cases, a les sinagogues: es posava a l'escolta de l'altre, cercant els que guardava al cor, quines eren les seves necessitats. Quan Jesús es trobava amb algú, el trobava com a home i no com a pecador o com a malalt o com a pobre. Jesús acollia a l'home en la seva integritat i cercava la fe en l'altre, perquè sabia que la fe és un acte personal a què cadascú s'ha d'adherir: ningú no pot creure per l'altre. A través de la seva presència d'home fiable i acollidor, Jesús feia possible la fe, la feia emergir simplement sent a prop. (E. Bianchi, la pedagogia de Jesús en l'educar en la fe).

Per tant, la confiança com a acte personal és la clau per a accedir a la cerca de Déu. Creiem en l'home que camina en la fe i és capaç de fer-ne testimoni. Ens preguntem d'on ve, si la seva família l'ha recolzat o l'ha obligat, si les seves trobades han estat insignificants o importants, si les seves relacions han estat sòlides o han de reforçar-se. Probablement, a un cert punt, va ser Déu qui el va buscar.

Cercava a Déu en els llibres, pel miracle de no parlar de si mateix... en el jardí on passejava una merla, en els camps on al juliol el gra s'endureix i es torna groc, en una església on no hi havia ningú i de cop i inesperadament amb el cor entre les mans m'ha dit, per què em cerques, algunes vegades has d'aprendre a esperar-me (Cercava, d'Apressem-nos a estimar de J. Twardowski).

L'home és feliç pel sol fet d'haver descobert Déu. L'ha fet feliç la seva proximitat i l'ha omplert d'alegria. L'ha fet capaç d'estimar i, per tant, de donar testimoni de la trobada.

Educar en la fe és una transmissió d'amor. L'adolescència dels fills, el moment del no, de la irritació, de les més absurdes situacions semblen interrompre aquesta transmissió, però fins i tot en aquests moments s'ha de continuar, esperar i estimar.

"Hi ha nits de la fe en les quals sembla que la llavor ha mort sota la terra gelada de l'hivern. Però Déu no dorm, no ha estat vençut per la nit, no s'ha parat pel gel, en el moment propici la bona llavor despertarà de nou. Durant el temps en què els nostres fills semblen transformar-se en "extraterrestres" hem d'estar propers, no només amb tota la intel·ligència educativa sinó sobretot amb una flama recollida en l'oració i segura en l'esperança certa que Déu estima a aquests "extraterrestres" molt més que nosaltres.

Aturar-se davant del tabernacle i deixar que el nostre cor es transformi per veure i sentir allò que veu i sent Déu. Educar significa tenir els mateixos sentiments del Senyor.

I més encara, ajudar els fills a estimar els sagraments des de petits, aquest tresor de gràcia objectiva que ens porta a la llibertat malgrat nosaltres mateixos. Aleshores, com a pares, se'ns demana que no oblidem com érem nosaltres quan vam ser adolescents, amb els nostres dubtes i les nostres mentides. Aquesta memòria ens ajuda a tenir una mirada d'esperança sobre els nostres fills: com si haguéssim estat trets per Déu del mal pas de l'adolescència, ferits però ja fora, el mateix els passarà a ells. (Germana Roberta Vinerba, a la carta mensual titulada "el que no diuen els vostres fills" del suplement Nosaltres pares i fills).

La família que acompanya als seus fills, que els escolta i no els critica, que els educa en la cerca de l'esperança, de la caritat i, per tant, de la fe, és una família que acull ja en el seu interior l'atenció i l'obertura cap al món.

"En la vida social, en la política, en la crisi econòmica, hi ha sempre una tasca a fer per a millorar la situació. M'agrada parlar de l'home de fe com un treballador incansable. L'arrel del seu compromís és l'Evangeli que suscita en ell el despertar" (M. Bellet).

"Més que una comunitat, la vida cristiana és una comunió. Amb la fe –una fe viva, s'entén– els cristians entren en comunió amb el pensament diví... amb la caritat estimen a Déu amb el cor mateix de Déu. La seva fe és una passió per conèixer –conèixer Déu i els seus pensaments–. S'esforcen a mantenir la fe viva, en relació amb la meditació de la Paraula divina i amb l'atenció d'allò que Déu vol dir-los en les coses quotidianes". (H. Caffarel – Anneau d'OR, núm. 56 – abril 1954).

Per saber més

Ermes Ronchi i Marina Marcolini	<i>Una fede nuda</i> . Edizioni Romena. 2014
Antonietta Potente	<i>La fede</i> . Edizioni Icone. 2006
Arturo Paoli i Dino Biggio	<i>Mi formavi nel silenzio</i> . Edizioni Paoline. 2013
Giovanni Vannucci	<i>Nel cuore dell'essere</i> . Edizioni Romena. 2004
Walter Kasper	<i>El evangelio de la familia</i> – Ediciones Sal Terrae, Santander, 2014

Sabem discernir, acompanyar i deixar-nos acompanyar en el camí de l'educació en la fe?

V.- Suggestiments per al Deure d'Assure's

Fa un temps, en una història d'amor, abans que nuvis vam ser persones que donaven i rebien la fe, després vam escollir la història d'amor amb un anell anomenat aliança. Al llarg de la nostra vida hem de tenir fe, donar confiança, creure en algú.

I tu, creus en mi?

VI.- Desenvolupament de la reunió

Posada en comú: alguns suggestiments

- És possible créixer sense tenir confiança en algú, a més d'en els pares?
- És possible iniciar una història d'amor, d'amistat sense tenir fe en l'altre?
-

Participació: alguns suggestiments

- Compartim com els punts concrets d'esforç han format part de la nostra vida en aquest últim mes. "(...) per als cristians que s'han obert els uns als altres, la comunió dels sants no és tant un dogma en el que es creu sinó una experiència que es viu".
-

Tema d'estudi: alguns suggestiments

- És possible educar o educar-se en la fe, si la fe és un do?
- I si és possible, sobre quin fonament podem afirmar-la a la llum del disseny diví revelat en la història?

VII.- Pregària final

La saviesa dels principiants

Estimo als homes dels començaments, aquesta revolució dels joves que rebutgen qualsevol compromís, espurnes de palla que ensorraran els gegantins murs del món.

Són una sortida pacífica, lliure i ingènua, preparada i dòcil, desitjosa del que és imprevist. Segueixen indicis i impulsos sense precisió, llum que genera llum, camí que aconsella un altre camí. Tenen mirades més enllà de l'horitzó, on l'eternitat toca la bellesa.

Proven a moure un dit, encara que no exactament com el món voldria.

Emoció dins d'una bufada de vent en plena cara, barreja de pols i llàgrimes, l'atracció del mar.

El que navega no té necessitat d'àncora, ni de timó ni de rem, tampoc de la por a naufragar.

No tenen una altra cosa que peus, mans i ulls. Peus com els dels emigrants, passos del poble en marxa, mans valentes fins i tot en somnis, casa del pa per a tots. I ulls que vaguen, l'or de les seves mirades com una sola riquesa.

T'estimo com ets, continua guardant els teus somnis bojós, la teva fe profètica, la teva llibertat mantinguda sobre les dunes cremades. El vent et porta i et sacseja, obre el teu cor i escampa la llavor, el germen.

Et diuen que les teves arrels encara són dèbils, que l'ombra és poca, no els creguis, el germen ja refresca l'aire i a les seves fulles s'escolta el vent de la tardor. Tingues confiança, l'hivern dels anys es converteix en primavera.

Una respiració profunda protegeix el teu somni, manté l'ànima a la primavera, com una flama que encén una altra flama. Fes parlar el buit més profund del teu cor, l'alè dels sentiments, de forma que l'amor i l'alegria et condueixin fins al tresor.

Que l'Esperit baixi i que continuï encenent el cor d'aquells que no tenen possibilitat de ser, sinó que simplement existeixen.

Fes durar una mica més l'oli a les seves làmpades.

Don L. Verdi

REUNIÓ7: "I ES VA FER LA LLUM". EL VALOR SOCIAL DEL MATRIMONI I DE LA FAMÍLIA

I.- Paraula de Déu

Mateu 5,13-16

“Vosaltres sou la sal de la terra. Si la sal perd el gust, amb què la tornaran salada? Ja no és bona per a res, sinó per a llençar-la fora i que la gent la trepitgi. Vosaltres sou la llum del món. No es pot amagar un poble posat dalt d'una muntanya, i ningú no encén una llàntia per posar-la sota una mesura, sinó en el portallànties, perquè faci llum a tots els qui són a la casa. Que brilli igualment la vostra llum davant la gent; així veuran les vostres bones obres i gloriificaran el vostre Pare del cel.”

Comentari del Sant Pare Francesc

Proveu de llegir-lo substituint cristians/cristià per espòs/família...

“Per a comprendre millor aquestes imatges, hem de tenir present que la Llei hebrea prescrivia posar una mica de sal a sobre les ofrenes que es presentaven a Déu, com a signe l'aliança. A més, la llum per Israel era un signe de la revelació messiànica que triomfa sobre les tenebres del paganisme. Els cristians, el nou Israel, reben una missió davant de tots els homes: amb la fe i la caritat poden orientar, consagrar, tornar fecunda la humanitat. Tots els batejats som deixebles missioners i som cridats a ser evangeli vivent en el món: amb una vida “santa” donarem “bon gust” als diferents entorns i els protegiem contra la corrupció, com fa la sal, i portarem la llum de Crist amb el testimoni d'una caritat autèntica. Però si els cristians ens tornem insípid i apaguem la nostra esperança de sal i llum, perdem l'eficàcia. I quina missió més bonica, donar llum al món! És la nostra missió. És bonica! També és molt bonic conservar la llum que hem rebut de Jesús, custodiar-la, conservar-la. El cristià hauria de ser una persona lluminosa, plena de llum, que il·lumina! Una llum que no és seva, si no un regal de Déu, de Jesús. Si el cristià apaga aquesta llum, la seva vida no te sentit, és tan sols cristià de nom. I ara us voldria fer una pregunta: com voleu viure? Com una làmpada encesa o una làmpada apagada? Encesa o apagada? Com voleu viure? Làmpada encesa! És Déu mateix qui ens dona aquesta llum que nosaltres hem de donar als altres. Làmpada encesa! Aquesta és la vocació cristiana.”

Meditem i reflexionem en parella sobre la Paraula de Déu.

II.- Presentació del capítol

“La família fonamentada en el matrimoni és una sabia institució del Creador per a portar a terme en la humanitat el seu disseny d’amor” (HV8). Respecte a la pluralitat de tipologies de “família” de les que actualment es parla, en aquest capítol ressaltarem els motius que posen la relació esposos/família (relació parets –fills) com a base de la construcció de la societat.

Davant l’anonimat i l’individualisme de moltes societats contemporànies, que redueixen la família a un fet privat, volem destacar que els esposos/la família en són la seva base. La societat globalitzada trobarà un futur sòlid de civilització en la mesura que sigui capaç de promoure una nova cultura de la família, perquè és en ella, i gràcies al seu carisma específic, que la humanitat comença a construir, defensar i promoure el “nosaltres”. Així, la dimensió familiar s’estén fins a abastar tots els pobles.

La fecunditat dels esposos es desenvolupa per tres vies diferents. Primer de tot per via conjugal, participant en la construcció mateixa de la parella; després, la més òbvia quan parlem de parella: la biològica i la parental, basades en la transmissió de la vida i l’educació dels fills. La tercera és la fecunditat social: som cridats, com espòs/família, a donar testimoni davant del món dels valors específics de la relació conjugal «com una eina eficaç per a humanitzar i personalitzar la societat (FC43)»

III.- Des de la realitat

De tornada d’Albània, ja a casa, ens sentim encara atordits per la riuada d’emocions experimentades al campament de joves, on hem viscut un temps de voluntariat obert al món i en el món. Una experiència viscuda en família, per tossudes, però amb una bona dosi de perplexitat i protestes. Era la tornada a un passat que ja havíem viscut l’Enza i jo, tot just promesos, en aquella terra encara en revolta. Quan, al mes de maig, vam comunicar a les nostres filles el nostre desig de fer aquest viatge tots junts, l’Eleonora, de 14 anys, ens va manifestar el seu desacord. Què hi hem d’anar a fer, allà? En un lloc on no hi ha res a fer, on no coneixem ningú...? Sempre feu igual! No en teniu prou en portar sempre gent a casa...?!” Que no acceptin el teu estil de vida és com posar sal a la ferida... L’Enza i jo ens vam mirar, sense saber ben bé què fer, si contestar, aclarir i presentar les nostres motivacions i conviccions. En el silenci se’ns amuntegaven les imatges i emocions viscudes durant els més de vint anys de vida junts. Des de que vam començar a anar junts, ja de nuvis, hem estat d’acord en valorar la nostra parella, i la nostra família després, com un do rebut que havia de ser retornat, que ha de ser retornat. Ho hem intentat fer obrint als altres la nostra casa, el nostre

temps, la nostra vida sencera. Senzillament essent conscients de que no teníem gaire, però volíem compartir-ho tot.

Per a nosaltres Albània va ser la veïna del costat de casa, i el principi... Després van venir Tiziana, com la filla sota tutela; Khadim i els seus permisos de residència cada vegada més complicats; Míriam, companya de la nostra filla, buscant casa amb la família; Tat i el seu món oriental, tant distant del nostre; els nostres pares, en aquella edat en que passen a ser fills... i de nou, dues setmanes a la terra de les àligues.

Tornant d'Albània, l'Eleonora convoca tota la família a la cuina, mentre la Sofia mira algunes fotografies del grup i la Carla va dient el Parenostre en una llengua incomprendible però que ens recorda els amics que hem deixat fa poc. "Us voldria demanar una cosa....- deixa anar l'Eleonora, posant-se vermella i fent-se petar els dits- M'ho he passat tant bé que...Podríem tornar-hi l'any que ve?".

Enza i Michele, equipiers

Hem conegut la Sara, una jove mare soltera sense feina; viu en un local que li han trobat els serveis socials, a prop de casa. Com podrà mantenir la petita Cristina? També són veïns nostres en Mohamed i la Fàtima: acaben de tenir un altre nen, Karim, però el pare s'ha quedat sense feina i corre el risc de quedar-se sense casa aviat...Fa mesos que no paga el lloguer. Les dificultats econòmiques cauen sobre la vida concreta de tanta gent, de tantes famílies! No reconeix nacionalitats. A sobre, també en Lucas, el nostre amic de la parròquia, s'ha quedat sense feina; la seva dona Lucia va deixar la feina en la centraleta durant l'embaràs, i ara no sap si podrà tornar a treballar, perquè s'ha d'ocupar del petit Giorgio.

Per aquests amics nostres, el naixement d'un fill en lloc de font d'alegria ha esdevingut una font de preocupacions, i fins i tot en por fel futur. Una benedicció? Sí, diem que sí perquè la vida, siguin quines siguin les condicions en les que es presenta, ho és. I ho diem junts. Heus aquí el secret: junts. Compartint tot el que hem rebut. Explicar-nos i compartir les nostres experiències de pares joves ens uneix, i tot i les dificultats, ens fa feliços. Cal afrontar les adversitats junts. Ens ajudem mútuament, ja que tots vivim les mateixes situacions, compartim les mateixes necessitats lligades a la cura dels nens, però, sobre tot, tots sentim la necessitat de relació i amistat. Les lleis regionals ens permeten crear llars d'infants de pares? Sí. Bé, doncs vam posar la nostra casa a disposició, i vam demanar a la Sara, mare soltera, i a Lucia que té el títol d'educadora, que, a més d'ocupar-se dels seus fills, tinguessin també cura del nostre fill Marco, de Karim i dels fills d'altres amics. En aquest entorn, la Fàtima va conèixer la Paola, que s'ha convertit per ella en una "mare amiga" que està al seu costat i l'acompanya, ajudant-la a integrar-se i orientar-se en un món que per a ella encara és estrany.

No hem retingut el do de ser de família només per a nosaltres; l'hem compartit, com també han fet d'altres, generant, així, solidaritat, amistat i fraternitat.

Família energia per a la vida - Acció Catòlica Ambrosiana

Per a saber-ne més

Pintura Quadre “Els primers passos”, de Van Gogh, 1890.

Pel·lícula Déu meu, però què t’hem fet? (2014)

(Qu’est-ce qu’on a fait au Bon Dieu ?), 2014.

Link : <http://blog.cristianismeijusticia.net/?p=15347&lang=ca>

IV.- Reflexió

Els sociòlegs subratllen que la família és el primer agent de socialització, és a dir, el lloc on s’aprenen els valors, usos i costums de la societat en la què es viu.

D’altra banda, constatem cada vegada més un procés “d’individualització” que porta al *jo* a prevaldre sobre el *nosaltres*, i a l’*individu* sobre la *societat*, amb la conseqüent desfeta de lligams fermes i duradors.

Nosaltres creiem que societats com la nostra necessiten la família de manera espasmòdica. De fet, no hi ha “equivalents funcionals” de la família per a poder reproduir recursos com la reciprocitat, confiança, el sentiment d’unió amb els altres i, per tant, el sentit del bé comú. La família pot contribuir a crear i difondre la “cultura de la trobada” que el Sant Pare Francesc proposa com un “bàlsam” per a curar les ferides de la humanitat contemporània, per a fer del món verdaderament la casa de tots. “*Si la família està plenament viva, també la societat ho estarà. I si la família és forta, també la mateixa societat ho serà*” (Arq. V. Paglia, Trobada Mundial de les Famílies, Filadelfia 2015).

No es pot entendre la persona com un individu aïllat, sinó com un “ésser en relació”. **La família és única en la seva capacitat de generar relacions.** Com va dir el Sant Pare Francesc en l’Assemblea del Pontifici Consell de la Família (2013), “*la família és el lloc on s’aprèn a estimar, el centre natural de la vida humana. Està feta de rostres, de persones que estimen, dialoguen, es sacrifiquen pels altres i defensen la vida, sobre tot la més fràgil i més dèbil. Es podria dir, sense exagerar, que la família és el motor del món i de la història*”. La família és, per tant, la primera *societat natural*, origen i font de qualsevol altre agregat social, volguda per Déu des de l’origen del món. De fet, en la narració del Gènesi (1, 27-28) Déu entrega la creació justament a la parella.

Voldríem subratllar l’important rol social que tenen els esposos en virtut del seu carisma específic de comunió i do de la vida. «[...] De la profunditat del compromís

assumit pels esposos que accepten entrar en una unió de vida total» (Evangelii gaudium 66) neix un “subjecte plural” que transcendeix la individualitat per a crear un “nosaltres” que afronta la construcció d’un futur comú. *“Així la promoció d’una autèntica comunió de persones responsables en la família esdevé un aprenentatge fonamental i insubstituïble de vida social, exemple i estímul per les relacions comunitàries més àmplies en un clima de respecte, justícia, diàleg i amor.”* (Familiaris consortio 43). Així, *“La família cristiana és cridada a prendre part activa i responsable en la missió de l’Església de manera pròpia i original, posant-se ella mateixa al servei de l’Església i de la societat en el seu propi ésser i obrar en tant que comunitat íntima de vida i d’amor.”* (FC 50).

Mn Renzo Bonetti estaca quatre aspectes propis de la comunió conjugal/l’amor conjugal: **la complementarietat, el compartir, la corresponsabilitat i la convivència.**

Els esposos viuen la *complementarietat*, ja que es recolzen totalment l’un en l’altre, acollint les seves diferències i formant una unitat. La complementarietat no treu valor a la realització personal de l’altre, sinó que li afegeix la dimensió de la reciprocitat i de la relació. Aquesta capacitat dels esposos es pot oferir a la societat com un model per aconseguir la unitat, de manera que cada membre es pugui realitzar dins de la seva relació amb la resta de la comunitat. En canvi, sembla que l’aïllament s’està convertint en una forma de vida habitual, cada vegada més implantada en les nostres societats contemporànies. L’art de ser una comunitat permet construir una vida social a la mesura humana, on cadascú és valuós perquè és acceptat en la seva diversitat.

Compartir és un verdader estil de vida en el que els esposos posen en comú la seva vida i el seu ésser, i que es pot anar construint al voltant de la família, en el si de l’Església i de la societat. Acollint-se en la intimitat l’un a l’altre, els esposos poden arribar a compartir les alegries, les penes i les satisfaccions d’aquells que es troben al llarg de la vida.

La vida de les famílies necessita sobre tot la *corresponsabilitat* dels esposos en la organització del dia a dia, de la cura dels nens, de la gestió dels recursos financers. Són conscients que tots dos junts fan bé a la parella i a la família: tenir cura del benestar de l’altre ens beneficia a tots. Així, la corresponsabilitat en el si de la parella ens porta a estar atents al bé comú de la humanitat, a compartir les càrregues dels altres, a assumir més responsabilitats a nivell eclesial i civil.

Finalment, la darrera dimensió és possiblement la més elevada i sintetitza totes les altres: la *convivència*, el matrimoni de l’ànima. És a dir, estar íntimament present l’un en l’altre, acollir l’altre en sí mateix, fins al punt que fins i tot quan no hi és físicament, es percep la seva presència. L’amor és tan fort que tu habites en mi, et faig un espai dins meu i no ja només sóc ú amb tu. La convivència també es viu amb els fills, si bé de manera una mica diferent. Les nostres comunitats civils, malauradament, estan marcades per un feble sentit de pertinença, de manera que la vida social es limita a aconseguir equilibris i compromisos entre les nombroses individualitats. Ésser testimonis del que és la convivència per aquells que no han experimentat la proximitat és una manera d’incrementar la cohesió social.

El valor social de la família es manifesta principalment en el fet que és **santuari de la vida**, el lloc per excel·lència on l'existència dels éssers humans es desenvolupa i és recolzada i protegida en totes les seves etapes, des del seu origen al ventre matern fins al seu creixement i declivi en la malaltia i la mort.

A més, la família és escola de socialització. Dins la família l'individu creix en llibertat i en sentit de responsabilitat, indispensables per al compromís amb la societat, i dona així testimoni del respecte i acollida, del perdó i de la reconciliació, de la gratuïtat i de la justícia: actituds que poden humanitzar les nostres societats. Seguir aquests valors i ensenyar-los significa respondre a les problemàtiques més actuals de la nostra societat: l'interès pel bé comú, la confiança en els altres i les relacions amb les altres cultures.

El Sant Pare Francesc ens suggereix tres paraules que ens poden educar en aquest sentit:

Si us plau! Expressa el respecte, amb tots els seus components: delicadesa, discreció, paciència, acollida, que parlen de la capacitat de reconèixer l'altre com una realitat preciosa. La família és el lloc ideal per a entrenar la nostra predisposició al respecte, sobre tot cap als més vulnerables (nens, ancians, malalts). Com diu el Sant Pare:

“La relació entre els germans s'aprofundeix amb el pas del temps, i el vincle de fraternitat que es forma entre els fills, si hi ha un clima d'educació obert envers els altres, és una gran escola de llibertat i de pau. En la família, entre germans, s'aprèn la convivència humana, com s'ha de conviure en societat. Potser no sempre en som conscients, però és precisament la família qui introdueix la fraternitat en el món. Des d'aquesta primera experiència de germandat, nodrida pels afectes i per l'educació familiar, l'estil de la fraternitat irradia com una promesa a tota la societat”(Amoris laetitia, SER GERMANS, 194).

Perdó! Amb aquesta paraula demanem que l'altre ens perdoni, volem rendre comptes per haver comès un error, haver utilitzat paraules o actituds ofensives, haver traït la confiança de l'altre, haver oblidat les seves necessitats. És la base per a poder viure una dimensió de misericòrdia i comprensió en les relacions socials. Però en la família es va més enllà del perdó, ja que el clima d'amor exigeix i porta a la reconciliació profunda que renova la relació, esdevenint una font de vida nova.

Gràcies! Implica adonar-se que un no és el centre del món, que cal donar espai a l'altre, que s'ha de reconèixer tot el que han fet els que ens han precedit. En aquest sentit, el Sant Pare Francesc ens diu: *“Hem de ser intransigents en l'educació de l'agraïment, del reconeixement: la dignitat de la persona i la justícia social passen per aquí. Si la vida familiar es viu d'aquesta manera, també ho farà la vida social. L'agraïment, després, per a un creient, és el cor mateix de la fe: un cristià que no sap agrair és un que ha oblidat el llenguatge de Déu”* (Audiència General del Sant Pare Francesc, 13 de maig de 2015). D'altra banda, *“Les relacions entre els membres de la comunitat familiar estan inspirades i guiades per la llei de la gratuïtat que [...] es fa acolliment cordial, encontre i diàleg, disponibilitat desinteressada, servei generós i solidaritat profunda”* (Familiaris Consortio 43).

El poble de Déu necessita anar fent camí en la fe, l'amor i l'esperança dels esposos i de les famílies, amb totes les penes i alegria que aquest camí comporta. *“Per a respondre plenament a la vocació dels esposos, per orientar la fecunditat, cal créixer en el convenciment que cada parella forma part d’una història humana molt més gran, la història de tots els homes de totes les regions de la terra, tant la història passada com la present i la futura. Amb un estil evangèlic, els matrimonis cristians fan història, i llur història, amb la humanitat.*(Équipes Notre Dame, Amor i Matrimoni, 1997). Per a dur a terme aquesta missió social només cal sortir i *“simplement viure, simplement estimar-se, però amb aital força i transparència que sense ser-ne conscients influenciem l’entorn, fins al punt que diguin «però mira!» en el nostre món, on fins i tot entre els joves s’ha perdut la confiança en l’amor, el testimoni d’amor conjugal de les parelles cristianes és d’un gran valor”(H.Caffarel)*

Per a saber-ne més:

Renzo Bonetti

Família, fuente de comunión. 2004.

Catequesi pels esposos. Àudio en italià (<http://www.misterogrande.org/don-renzo/catechesi-per-gli-sposi/catechesi-per-sposi-2004-2005/>)

Nicoletta i Davide Oreglia

Família, creu en allò que ets. (Famiglia, credi in ciò che sei 2008). Effatta Editrice IT. Llibre en italià, no consta traduccions.

Joan Pau II

Familiaris consortio. 1981.

En aquest camí d’obertura al món, sabem discernir, acompanyar i deixar-nos acompanyar?

V.- Sugeriments per al Deure d’Assureu’s

Com vivim en el nostre matrimoni la complementarietat, el compartir, la corresponsabilitat i la convivència, carisma de la nostra condició d’esposos?

VI.- Desenvolupament de la reunió

Posada en comú: alguns suggeriments

- En quin context social estem compromesos com esposos/família cristiana, amb el nostre “*simplement viure, simplement estimar-se...*” (més que no amb el fer)?
-

Participació: alguns suggeriments

- Confiem a Déu la nostra dificultat per a sortir de la “illa feliç” de la nostra família?

Tema d'estudi: alguns suggeriments

- Som conscients que la nostra fecunditat com a matrimoni és la font de la fecunditat parental i social?

VII.- Pregària final

Volem construir una casa amb tu, Senyor,
Una casa en la qual s'està bé perquè hi ha amor,
On ningú vol ser més gran ni més important,
però on tots estan al servei dels altres,
igual com Jesús va rentar els peus a la família dels seus amics.

Una casa que resisteix a totes les dificultats i perills,
Perquè el nostre amor és verdader i fidel:
Amor de fills i pares, amor de pare i mare,
Igual com Jesús es va donar a si mateix per la gran família de la humanitat.

Una casa acollidora on tothom pot entrar i sortir,

El pobre i el ric, el qui està joiós i el qui necessita consol,
Igual que Jesús s'acostava a tots i acompanyava els pobres i els que patien.

Ajuda'ns, Senyor, a fer de casa nostra una petita església,
Per a viure plegats, units en el teu amor.

REUNIÓ 8: "¿i no sabeu entendre en quin temps esteu vivint?" Dinàmiques culturals

I.- Paraula de Déu

Lluc 12, 54-57

Jesús deia també a la gent:

Quan veieu pujar un núvol cap a ponent, de seguida dieu: "Ve pluja", i la pluja arriba. I quan bufa el vent de migjorn, dieu: "Farà calor", i en fa. Hipòcrites! Vosaltres sabeu entendre l'aspecte de la terra i del cel, ¿i no sabeu entendre en quin temps esteu vivint? Per què no discerniu vosaltres mateixos allò que és just?

El Concili Vaticà II s'expressa així: "... és un deure permanent de l'Església d'interrogar els signes dels temps i interpretar-los a la llum de l'Evangeli de manera que, amb la forma més indicada per a cada generació, pugui donar resposta als eterns interrogants dels homes sobre el sentit de la vida present i futura i sobre llurs relacions recíproques. Efectivament, cal conèixer i comprendre el món en què vivim, les seves expectatives, les seves aspiracions i el seu caràcter sovint dramàtic" (*Gaudium et Spes*, GS 4). A l'Evangeli segons Sant Lluc, Jesús demana als seus coetanis que reconeixin els signes dels temps. Nosaltres, som capaços de fer-ho? Som capaços d'entendre, Senyor, el que ens diu avui, de llegir la vostra presència enmig nostre?

"Teniu tota la raó, Senyor: som uns hipòcrites, fingim que no us veiem, que no ens adonem del que passa, ens fem l'orni davant dels esdeveniments que ens obliguen a comprendre i a creure. Actuem com si no calgués canviar res, com si l'Església fos inamovible, com si tot estigués decidit." (*Comentaris de Paolo Curtaz*)

Són paraules fortes que ens obliguen a reflexionar com és de còmode recolzar-se en les lleis i les regles a seguir, sense pensar que l'home concret, l'home de carn i ossos, està abans que la llei. El Senyor Jesús ens pregunta com és que no entomem la responsabilitat d'examinar el canvi de la realitat en el lloc i en el temps en què vivim.

Meditem i reflexionem en parella sobre la Paraula de Déu

II.- Presentació del capítol

En aquest capítol se'ns demana que considerem els canvis en la manera de ser i de viure les relacions de parella i de família.

Ens ajuden en aquesta reflexió les paraules pronunciades pel *Sant Pare Francesc a l'homilia del 23 d'octubre de 2015 a Santa Marta*:

“Els temps van seguint el seu curs: canvien. Els cristians han de fer allò que vol Crist: avaluar els temps i canviar amb ells, tot mantenint-se fermes en la veritat de l'Evangelí. El que no s'admet és el conformisme tranquil que, efectivament, ens fa romandre immòbils. Déu ens ha creat lliures i per tenir aital llibertat ens hem d'obrir a la força de l'Esperit i entendre allò que passa dins i fora nostre, fent servir el discerniment. Tenim aquesta llibertat de jutjar el que passa fora nostre. Però per jutjar hem de conèixer bé allò que s'esdevé fora de nosaltres. Com pot fer-se, això, el que l'Església anomena *conèixer els signes dels temps*?

“Vet aquí una feina que normalment no fem mai: ens conformem, ens tranquil·litgem amb allò de *m'han dit, he sentit, tothom diu, he llegit...*, i això ja ens deixa tranquils. Però, què és la veritat? Quin és el missatge que el Senyor vol donar-me amb aquests signes dels temps? Per comprendre els signes dels temps, abans que res cal el silenci: fer silenci i observar, i aleshores pensar per nosaltres mateixos. I pregar. Silenci, reflexió i pregària. Només així podrem comprendre els signes dels temps, com ens diu Jesús.

“Comprendre els signes dels temps no és pas una feina exclusiva d'una elit cultural. Jesús no diu pas: *mireu què fan els universitaris, els llicenciats, els intel·lectuals...*; Jesús parla a la gent que, en la seva senzillesa, sap distingir el blat de les males herbes.

“Els temps canvien i nosaltres, cristians, hem d'adaptar-nos-hi contínuament. Hem de canviar, fermes en la fe en Jesucrist, fermes en la veritat de l'Evangelí, però la nostra actitud ha de moure's contínuament seguint els signes dels temps. Nosaltres som lliures. Som lliures pel do de la llibertat que Jesucrist ens ha donat.”

Amb aquestes paraules del Sant Pare ens proposem de reflexionar i de compartir els nostres pensaments sobre els desafiaments culturals que interpel·len la família. En particular els pensaments vinculats a les diferents maneres de comprendre la família i a la seva evolució. Tal com vol el Sant Pare Francesc, podem reflexionar plegats amb una actitud d'humilitat i atents a la veritat de què l'altre pot ser portador.

III.- Des de la realitat

La primavera que ve ens casarem per l'església. Fa cinc anys que vivim en parella i tenim un petit molt maco, en Matias, de dos anys i mig. Vam decidir de viure junts després d'un any i mig de sortir perquè teníem moltes ganes de començar a construir quelcom de més important i concret... Viure plegats ens ha ajudat a conèixer-nos millor i a entendre els ingredients necessaris per fer funcionar una relació de dues persones. Després va arribar el Matias, molt desitjat, i amb ell la família que volíem construir plegats es va ampliar. Certament, el somni i les ganes de casar-nos sempre hi han estat d'ençà que vam encetar la nostra relació afectiva, però ho hem anat endarrerint per diferents raons, sobretot econòmiques i de feina, que no ens haurien permès de fer una celebració com cal amb els nostres pares i amics.

"Ara hem acabat de fer un curs de preparació al matrimoni de vuit trobades coordinades per dos matrimonis i un capellà. Amb nosaltres hi havia set parelles més preparant-se per al matrimoni. Totes eren parelles ajuntades. Era agradable no sentir-se jutjat sinó senzillament acompanyats amb disponibilitat i atenció. La interacció amb les altres parelles en preparació per al matrimoni va ser molt positiva... vés a saber si seria possible de continuar fent trobades amb ells un cop casats...!"

Alessandro i Silva, testimoni recollit d'un grup de preparació per al matrimoni

"Mai no se m'ha acudit d'avortar; per a mi, la T. era i és el fruit de l'amor. Ara la nostra família som ella, de setze anys, i jo mateixa. Sí, la meva història dolorosa i alhora meravellosa va començar a la darrereria dels anys noranta, quan vaig enamorar-me de la persona inadequada... Aquella relació va desembocar al cap d'un any de veure'ns en un embaràs que va fer-me feliç fins i tot quan ell em digué que havia d'avortar. Va intentar i tot de provocar-me un avortament mitjançant una relació sexual violenta.

"Amb el suport psicològic de la meva germana i els meus pares, vaig tirar endavant el meu embaràs. Van acollir-me a casa seva durant sis anys; després vaig decidir d'anar-me'n a viure tota sola amb la meva filla, perquè la família de debò érem nosaltres dues.

"Em va caldre fer front a nombrosos problemes econòmics i organitzatius. Fins i tot els amics de la parròquia, després d'un primer moment de curiositat, van allunyar-se de la meva vida. Hem passat moments durs; particularment la meva filla, va sentir-se refusada pel seu pare, que no l'ha volguda veure mai... A mi això em feia patir. I a sobre de tots aquests problemes, deu anys enrere van diagnosticar-me un tumor. Qui sóc jo, després de passar per tantes dificultats? Sóc una dona que ha hagut de gestionar pràcticament tota sola les tries importants de la vida. Vet aquí la meva vida, i fins i tot si costa de creure, per tot el que he après de mi mateixa, per tots els que m'he anat trobant, i per la meva meravellosa filla, mai no n'hauria volguda viure cap altra.

“Tot i que sóc profundament creient, he de dir que em sap greu que només he començat a viure bé quan m’he sobreposat als meus sentiments de culpabilitat que m’havien estat transmesos per la meva educació religiosa; efectivament, els amics que m’han acollit i acceptat, i m’han mostrat misericòrdia i amistat han estat els que he conegut a la feina i, en tots els casos, fora de l’entorn de la parròquia en què havia crescut.”

Virginia

Si voleu aprofundir...

- *Mine vaganti – Loose Cannons*, pel·lícula de Ferzan Özpetek
- *Le fate ignoranti – His Secret Life*, pel·lícula de Ferzan Özpetek
- *The Kids Are All Right*, pel·lícula de Lisa Chodolenko

IV.- Reflexió

“La família travessa una crisi cultural profunda, com totes les comunitats i vincles socials. (...) El matrimoni tendeix a ser vist com una mera forma de gratificació afectiva que pot constituir-se de qualsevol manera i modificar-se d’acord amb la sensibilitat de cadascú. Però l’aportació indispensable del matrimoni a la societat supera el nivell de l’emotivitat i el de les necessitats circumstancials de la parella. Com ensenyen els bisbes francesos, el matrimoni no procedeix *del sentiment amorós, efímer per definició, sinó de la profunditat del compromís assumit pels esposos que accepten entrar en una unió de vida total.*” (*Evangelii Gaudium*, EG 66)

El nombre creixent de separacions i de divorcis evidencia la fragilitat dels vincles. En força casos, s’estimen més d’evitar el vincle matrimonial i es constata que el nombre de casaments civils depassa els religiosos. Les parelles ajuntades que es presenten al casament són sempre més nombroses i algunes tenen fills; les separacions i els divorcis superen els casaments, sobretot en el món occidental; la crisi de les parelles no té edat (hi ha moltes parelles amb molts anys de matrimoni que decideixen separar-se); augmenta la dificultat de tenir fills ja que es desitgen en una edat més avançada.

Sense entrar en judicis moralitzants, nosaltres **com a Església del nostre temps, hem de viure** el present i acollir tota aquesta complexitat. Cal viure l'avui sense recança i sense lectures nostàlgiques, derrotistes, o encara pitjor *diabòliques*.

Sobre aquesta qüestió *el Sant Pare Joan XXIII, en el discurs d'obertura del Concili Vaticà II l'11 d'octubre de 1962*, fa servir paraules fortes amb els cristians que anomena *profetes de desgràcies*: “sovint passa, com hem experimentat en el desenvolupament quotidià del nostre ministeri apostòlic, que n’hi ha que vénen a explicar-nos, ofenent les nostres orelles, les paraules d’algú ple de zel religiós que avalua els fets sense prou objectivitat i mancat d’un judici prudent. En la situació actual de la societat humana, només són capaços d’adonar-se de maldats i de desgràcies; van dient que els nostres temps, comparats amb segles enrere, són definitivament pitjors; arriben fins al punt de captenir-se com si no tinguessin res a aprendre de la història, que és mestressa de vida, com si als Concilis precedents tot hagués anat perfectament en relació amb la doctrina cristiana, amb la moral, amb la justa llibertat de l’Església. Ens sembla que estem en desacord amb aquests *profetes de desgràcies*, que sempre estan anunciant el pitjor com si hagués d’arribar la fi del món. En l’estat actual dels esdeveniments humans en què la humanitat sembla que estigui entrant en un nou ordre de les coses, hem d’estar atents més aviat als plans misteriosos de la divina providència, que es fan realitat en el decurs dels temps mitjançant l’obra humana, sovint més enllà de les nostres expectatives, i als quals tot es predispesa ben sàviament, també els actes dels homes, per al bé de l’Església.”

Examinem algunes realitats que, tot i la diferència en les formes i en la dimensió, resulten evidents a tot arreu.

Davant el nombre creixent de **parelles de fet (o ajuntades)**, la *Relació Final del Sínode de la Família*, afirma al punt 7 que: “en la societat actual s’observa una multiplicitat de desafiaments que es manifesten en major o menor mesura a les diferents regions del món. Observem com en les diferents cultures molts joves es resisteixen als compromisos definitius en les relacions afectives, i trien sovint de viure amb un company o més senzillament de mantenir relacions ocasionals. La societat de consum també pot desmotivar la gent a l’hora de tenir fills per tal de poder preservar la llibertat i l’estil de vida.”

Per a nosaltres, cristians, no està en qüestió la mateixa validesa social del matrimoni. Quines són aleshores les raons que dissuadeixen de casar-se dues persones que s’estimen, tot i que considerin llur tria com a definitiva i que no es faltin al respecte recíproc, ni al compromís de viure plegats, ni a l’obertura a la vida. Potser un casament anterior que va fracassar, potser la temença de no tenir els recursos suficients ni que sigui per fer front als costos de la celebració, o potser la precarietat de la feina, potser fins i tot la por de no poder-se’n sortir. Pot haver-n’hi moltes, de raons. Sovint les parelles que viuen plegades avancen per etapes i només es decideixen pel casament “civil o religiós” quan, en el decurs del temps, s’han anat consolidant algunes condicions (normalment l’arribada d’un fill). Les vides en parella neixen ben poques vegades sense alguna mena de compromís recíproc: la imatge d’un amor totalment lliure, sense cap lligam i disposat a aprofitar tan sols el moment present, no deixa de ser en bona mesura un estereotip i una *llegenda urbana* (fins i tot les *parelles de fet* expressen a la seva manera una pulsio cap a l’estabilitat i la durabilitat), tot i que la

reconstrucció d'un lligam entre amor i vincle, entre emoció i compromís, es manifesta com una de les necessitats més urgents del nostre temps. Cal que la generació *líquida* de les *sabates sense cordons*, és a dir decantada cap a les relacions sense compromís aprengui de bell nou el llenguatge de l'amor no tan sols com a compromís ni tampoc només com a emoció.

La tria del matrimoni permet als cònjuges de beneficiar-se de la gràcia rebuda amb el sagrament. Això ens dóna una força especial per encarar plegats el camí de la vida. Per què tantes parelles, que fins i tot es declaren cristianes, refusen un do tan gran? Una primera resposta pot ser la fragilitat en l'àmbit de la fe. És normal plantejar-se aquesta qüestió davant d'un fenomen tan generalitzat; és pertinent de preguntar-se si no podria ser que la gràcia - do gratuït de Déu no condicionat per la voluntat de l'home-, d'alguna manera només coneguda per Déu, mantingués unida cada parella que s'estima, que es respecta i que s'ajuda mútuament, i que roman oberta a la vida.

El trencament de moltes famílies com a conseqüència de les separacions i dels divorcis ens posa cara a cara amb la realitat de les **famílies dites monoparentals**. El progenitor sol per diferents raons: sovint es tracta d'un divorci, però també pot haver-se esdevingut un embaràs extraconjugual o la defunció d'un dels dos progenitors. També hi ha les situacions de violència domèstica. Aitals famílies viuen en condicions de dificultat perquè procedeixen d'un trauma que ha comportat sofriments.

En el nostre Moviment hi ha persones totes soles que viuen l'experiència de la solitud. En particular, les vídues. L'Equip els brinda atencions especials per consolar-les en el dolor de la pèrdua. Pel que fa a les altres situacions que afligeixen la família i que ens vénen *encomanades* (*Sant Pare Francesc – Discurs als Responsables Regionals dels EMD d'arreu del món 10.09.15*), com els ajuntats o les parelles de fet, per a aquestes situacions cal que preguem perquè puguem discernir *els signes dels temps*. En el nostre Moviment, fins i tot en aquests casos, s'obren espais de diàleg per ajudar-los i fer-nos-els propers.

Visc o conec situacions d'aquesta mena entre els meus parents i amics?

“Sigui quin en sigui el motiu, cal que el progenitor que viu amb el fill trobi suport i confort entre les famílies de la comunitat cristiana, com també en els organismes pastorals de la parròquia.” (*Relació Final del Sínode*). Com a parella i com a Equip hem d'assumir el suport, fins i tot econòmic, d'aitals realitats familiars?

Una altra realitat que emergeix és la que fa referència a les **unions homosexuals**.

El *Sínode* s'expressa d'aquesta manera: “a propòsit dels projectes d'equiparació de les unions entre persones homosexuals amb el matrimoni, no hi ha cap fonament per assimilar o establir analogies, ni que siguin llunyanes, entre les unions homosexuals i el disseny de Déu sobre el matrimoni i la família.” (*Relatio Synodis 76*)

Dit això, la qüestió complexa de l'homosexualitat roman oberta i, en particular, les unions entre persones del mateix sexe. Pensem que seria útil que els matrimonis dels EMD hi reflexionessin, atesa llur experiència directa en matèria de parella i de família.

Aquesta reflexió troba una clau de lectura en les *paraules del Sant Pare Francesc*: “si una persona és homosexual i cerca el Senyor i té bona voluntat, qui sóc jo per jutjar-la? Una vegada, una persona, de manera provocativa, em preguntà si aprovava l’homosexualitat. Li vaig respondre amb una altra pregunta: *digues-me, Déu, quan contempla una persona homosexual, l’allunya i la condemna?*”

Creiem que podem estar d’acord amb les següents afirmacions que poden constituir la base per a una consideració serena devers les persones amb una orientació sexual diferent:

- L’home, l’home sencer i tots els homes, sense adjectius, és la més gran expressió de la creativitat i de l’amor de Déu, és la imatge de Déu, germà de Nostre Senyor Jesucrist.
- Fa de molt mal afirmar amb certesa si la tendència homosexual és un destí o és una tria. És cert, en tot cas, que no és pas una malaltia.

Una relació sexual satisfactòria es defineix per alguns elements que la constitueixen, és a dir la plena llibertat, el respecte, la donació completa i recíproca del cos, i la unió total i exclusiva, oberta a la fecunditat.

Aquestes constatacions poden ajudar-nos a allunyar del nostre esperit l’eterna por del *diferent* que tanta sofrença ha infligit a tot arreu i en totes les cultures. També la tristesa dels matrimonis que podríem qualificar com de *cobertura*.

L’evolució progressiva del **paper de la dona** a la societat és viscuda de maneres diferenciades a les diferents regions del món. El *Sant Pare Francesc ha dit als participants a la reunió plenària del Consell Pontifici de la Cultura*: “de molt de temps ençà hem deixat enrere, si més no a les societats occidentals, el model de la subordinació social de la dona a l’home, un model secular que mai no ha arribat a eixugar del tot els seus efectes negatius. També hem superat un segon model, el de la pura i simple paritat, aplicada mecànicament, i el de la igualtat absoluta. Després s’ha plantejat un nou paradigma, el de la reciprocitat en l’equivalència i en la diferència.” En acabat, el Papa va declarar que “la relació home-dona, doncs, hauria de reconèixer que cadascun d’ambdós és necessari per tal com posseeix una natura idèntica, però amb les seves pròpies modalitats. L’una és necessària per a l’altre, i viceversa, per tal que pugui aconseguir-se la plenitud de la persona.”

Entre els temes abordats pel Papa Francesc hi ha també el del cos de la dona: “el cos femení, entre cultura i biologia, ens recorda la bellesa i l’harmonia que Déu ha donat a la dona, però també les ferides que els han estat infligides com a aitals dones, a vegades amb una violència atroç. Símbol com és de vida, el cos femení, desgraciadament força sovint, és agredit i desfigurat fins i tot per aquells qui haurien de ser-ne els protectors i els companys de vida. Les diferents formes d’esclavatge, de cosificació, de mutilació del cos de les dones, ens han de comprometre doncs a treballar per vèncer aquesta forma de degradació que redueix el cos de la dona a un objecte de compra-venda als mercats.”

En resum, ser part d'un Moviment que ens abelleix de definir com a profètic, ens porta a reflexionar si a aquesta posada en valor de la dona a la societat pot correspondre-hi també una relectura del seu paper a l'Església. Sobre aquesta qüestió hi ha molta por i resistència, potser tan lligades amb temences residuals sobre un afebliment del paper masculí com, en moltes societats, amb la voluntat de manteniment d'un cert i veritable poder de l'home sobre la dona.

**Sabem discernir, acompanyar i deixar-nos conduir
al llarg del camí de les dinàmiques culturals de la família?**

Si voleu aprofundir...

- *Sínodo dels Bisbes. Relació Final*
- *Exhortació Apostòlica Evangelii Gaudium*, del Papa Francesc
- *Constitució Pastoral de Concili Ecumènic Vaticà II. Gaudium et Spes*

V.- Suggestiments per al Deure d'Asseure's

- Ens sentim preparats per al canvi personal i envers el nostre entorn?
- Què fem davant l'augment de les parelles que viuen juntes fora del matrimoni?
- A la nostra família, es viu amb ple respecte cap al paper de la dona?

VI.- Desenvolupament de la reunió

Posada en comú: alguns suggeriments

- A la llum de la reflexió tractada en el capítol, quina experiència hem viscut amb amics que viuen junts, famílies monoparentals, persones homosexuals?

Participació: alguns suggeriments

- La paraula de Déu que ens convida a interrogar els signes dels temps, ens responsabilitza o bé més aviat ens espanta?

Tema d' estudi: alguns suggeriments

- Quina actitud tenim davant les novetats: por, malfiança, judici, prudència, atenció, acolliment?
- Ens esforcem a comprendre els canvis en els costums per arreplegar allò de bo que s'amaga entre els plecs de cadascun dels canvis?

VII.- Pregària final

Pregària a l'Esperit Sant del Germà Pierre Yves de Taizé

Esperit que sures sobre les aigües,
apaivaga en nosaltres les dissonàncies,
les onades inquietes, la remor de les paraules,
els remolins de vanitat,
i fes que s'aixequi enmig el silenci
la paraula que ens recrea.

Esperit que en un sospir mormoles
al nostre esperit el Nom del Pare,
vine a recollir tots els nostres desigs,
fes-los créixer formant una garbella de llum
que sigui una resposta a la teva llum,
la Paraula del nou dia.

Esperit de Déu, sàvia d'amor
de l'arbre immens en què ens empeltes,
fes que tots els nostres germans ens semblin un do
en el gran Cos en què madura
la Paraula de Comunió.

REUNIÓ BALANÇ: NO MURS, SINÓ PONTS. ELS REPTES PASTORALS DE LA FAMÍLIA EN LA NOVA EVANGELITZACIÓ

I.- Paraula de Déu

Romans 12,1-2

"Germans, per la misericòrdia que Déu ens té, us exhorto a oferir-vos vosaltres mateixos com una víctima viva, santa i agradable a Déu: aquest ha de ser el vostre culte veritable. No us emmotlleu al món present; deixeu-vos transformar i renoveu el vostre interior, perquè pugueu reconèixer quina és la voluntat de Déu, allò que és bo, agradable a ell i perfecte."

Les paraules de l'Apòstol ens remetent a aquell culte laic i secular que, a diferència de l'antiga aliança, no passa per l'ofrena d'animals, com cabres i vedells, sinó per l'ofrena del nostre cos com a "sacrifici racional" (expressió del text original grec), que és la consagració a Déu Pare -en Crist, per Ell i en Ell, amb la força de l'Esperit Sant- de la pròpia vida, de les nostres relacions, de les nostres paraules més íntimes, de l'afecte i del cor.

Un culte laic i secular en què es manifesta la bellesa i l'alegria de la vida cristiana, però que també està marcat per l'ambigüitat i la contradicció del món, creat segons Déu però marcat, i a voltes dominat, per la força del pecat. D'aquí ve la necessitat d'una contínua conversió: de la "ment" (és a dir, de la mirada, de la reflexió, del pensament) abans fins i tot que de les "accions".

Jesús ens ha regalat l'Evangeli per a evangelitzar el món, però hem d'estar sempre atents davant el risc de mundanitzar l'Evangeli! No ens hem de conformar amb la mentalitat d'aquest món, amb els seus llocs comuns, amb els seus estàndards. Naturalment no es tracta de ser jutges implacables: bé sabem que la fragilitat del món ens pertany i ens concerneix. Més aviat estem cridats a fer resplendir en tota la seva plenitud l'alegria i la bellesa de la vida cristiana, de manera que els errors i imperfeccions del món quedin difuminats. Així no aixecarem murs, sinó que construirem places i ponts.

II.- Reflexió

Per a preparar la reflexió balanç podríem mirar el **camí recorregut aquest any.**

En els dos primers capítols ens vam aturar en el "centre": primer, "*L'Evangeli del matrimoni i de la família*", llum divina que il·lumina l'experiència profundament humana de l'amor entre l'home i la dona; després, "*L'art de l'acompanyament*", que uneix veritat i misericòrdia. Hem intentat posar-nos, una vegada més, davant la meravella del disseny de Déu sobre l'amor humà comparat amb la visió simplement humana de la relació entre l'home i la dona. Al mateix temps hem intentat aprehendre la presència del Senyor, fins i tot en aquelles experiències humanes encara inacabades i imperfectes, allunyades de la plenitud, i, amb tot, sostingudes per l'Esperit d'aquella manera que tan sols Déu coneix.

Podem preguntar-nos si el nostre pensament, la nostra pregària van ser capaços aquest any, a través de les reunions d'equip, de llegir de veres la realitat, d'interpretar-la amb els ulls de Déu i de traduir-la en actituds concretes. Hem intentat fer-ho sobre tot pel que fa a la relació entre home i dona, en la seva gran vocació a l'amor (capítol 3), capaç de construir-se, a través del temps, en la trama d'una fidelitat sempre renovada (capítol 4). Una fidelitat de mil maneres assetjada en el nostre temps, especialment allà on la civilització del consum i el benestar tendeixen a reduir a la lògica del tenir i posseir fins i tot les relacions personals. Hem valorat aquí la grandesa del repte cristià, i, al mateix temps, la incidència negativa que té una visió secular i pagana del matrimoni.

Ens hem confrontat amb el misteri de la fragilitat de la parella i la família (capítol 5). Aquesta fragilitat la retrobem en les divisions i les unions fallides, però també en el cansament i manca de comunicació de les parelles que encara "resisteixen". Al llarg d'aquest capítol hem estat cridats a fer una lectura amb saviesa de la realitat familiar, per tal d'identificar tot allò de positiu que en resta de l'ensorrament de tantes certeses que teníem, i començar nous camins de creixement i consolidació cap a la plenitud de l'amor cristià.

Dues competències "clàssiques" de la família, com són l'educació en la fe (capítol 6) i la socialització (capítol 7) s'han valorat a partir de la lectura de la realitat referenciada principalment a l'Evangeli, i sota la perspectiva d'un creixement gradual. També hem tingut en compte certes dinàmiques culturals que tenen lloc en els nostres temps (capítol 8). Fins i tot aquí hem intentat llegir els signes dels temps tenint la Paraula de Déu com a font de llum per il·luminar la vocació cristiana en tot el seu abast, i al mateix temps com a fanalet que ens guia pels estrets i a vegades foscos camins de la vida.

En aquestes reflexions sobre el matrimoni ens hem referit al mètode *inductiu-inclusiu-itinerant*. És a dir: partint d'una lectura crítica i amb saviesa de la realitat, reunim els fragments de plenitud que aquesta realitat conté dispersos -del misteri de Crist, fonament i acompliment d'aquesta plenitud-, i comencem a caminar com una

Església pelegrina pels camins del regne, companya de viatge, «amb el cor d'una mare».

Aquests tres segments corresponen a les tres grans característiques de la revelació cristiana: **la veritat, la bellesa i la misericòrdia**.

La lectura de la realitat (el moment *inductiu*) implica sempre un discerniment, capaç de descobrir tant els aspectes positius, els talents i les gràcies del nostre temps (que n'hi ha!) com els límits, les contradiccions, els mecanismes de degradació i de fragmentació. Així, la referència a la *veritat* de l'home i del bé es fa indispensable per a poder, en la complexitat del nostre temps, separar el gra de la palla. Seria un gran error, com el Sant Pare Francesc ens recorda constantment, afrontar la realitat del món amb una actitud negativa, queixosa i enfadada. Més important que jutjar la veritat -que també és necessari-, el món avui ens demana als cristians un testimoni positiu, ric, bell, entusiasta, de l'esperança que habita en nosaltres.

La *bellesa* de la vida cristiana, començant per la parella i la família, ha de resplendir amb tota la seva capacitat de seducció i d'atracció, més enllà de les seves limitacions i deformacions, que en tot cas cal denunciar. La joia dels temps messiànics, el «vi nou», del Regne que el Crist ha vingut a inaugurar, representa aquesta plenitud que conté tot el millor de la història humana, ens allibera de les traces de fragilitat i del pecat i ens eleva a la darrera i perfecta mesura de Déu. (Aquest és el moment *inclusiu*).

En el camí vers aquesta plenitud, el Senyor és la nostre costs i ens acompanya. L'oreig suau de la seva companyia porta un nom: la **misericòrdia**. Déu és més gran que la nostra fragilitat, els nostres límits i les nostres caigudes, i manifesta la seva omnipotència en la capacitat de curar les ferides de l'home i fer abundar la gràcia de la reconciliació i el perdó allà on el mal s'havia instal·lat amb la seva força que separa. La misericòrdia és el cor de l'Evangeli de la "bona nova": és el verdader nom de Déu i font inesgotable d'esperança per l'home, que pot així recomençar de nou el camí després de cada caiguda, acompanyat per la proximitat i recolzament dels germans en la fe. (Heus ací el moment *itinerant*.)

Preguntem-nos:

- En les nostres reunions d'equip, ens hem deixat guiar per aquest mètode de veritat - bellesa - misericòrdia? En les nostres trobades, hem estat capaços de valorar sempre allò que hi ha de positiu, de jutjar sense condemnar, de descobrir camins d'humanització i creixement per a nosaltres, per a tantes situacions de fragilitat, per a tota l'Església?

- El Sant Pare Francesc ens exhorta a ser una Església més materna: *mestra*, certament, d'una veritat que no li pertany i que ha rebut per la gràcia, però al mateix temps mare que acull, bressola, cerca els seus fills. Hem sabut deixar-nos impregnar d'aquesta comprensió materna del misteri de l'Església?

- No es tracta només de valorar els problemes o de llegir la realitat, sinó de molt més: arribar a canviar el nostre estil de vida, els nostres comportaments, les nostres accions, de manera que aquestes siguin transparents dins d'una Església que camina amb l'home, que cerca amb ell les millors solucions i l'acompanya en les diferents etapes del seu creixement. Podríem dir que hem pres aquesta direcció, com a parella i com equip? Hem sigut capaços d'esdevenir no només fars de veritat que il·luminen la ruta de navegació, sinó també fanal que mostra el camí i els passos concrets possibles? Sabem mostrar un rostre maternal davant les diferents situacions de fragilitat, de divisió, d'allunyament que ens trobem? Hem arribat a ser capaços, com ens diu el Sant Pare Francesc, de fer arribar a tothom un estímul, ànims, un impuls cap al creixement?

- Hem sabut recol·lectar i aplicar-nos a nosaltres mateixos, no només als altres, l'art de fer camí, de créixer de manera gradual i progressiva, a partir de les nostres febleses i fragilitat?

Si voleu aprofundir...

Sant Pare Francesc

Evangelii gaudium 50, 51. 276, 278,